Päewaleht

Ilmub igal äripäewal.

Üksikult maksab iga nummer 3 kop.

Toimetus on Tallinnas, Wiru uul. nr. 8.
Kõnetraat nr. 390.

Adressi muutmise eest 7 kop. ja endine adress kui ka selle nummer üles anda.

Adress liht- ja rahakirjadele.
„Päewalehe" toimetusele, Tallinnas, въ г. Ревель.

Kuulutuste nonpareille-rida maksab 5 kop., reklam osas 10 kop., lehe eesotsas 15 kop.

„Päewaleht" maksab ühes kaasannetega:

Postiga ehk kojuga saates:			Tallinnas kodu kätte saates:			Toimetusest ise ära wiies:		
terwe aasta peale	5 rbl.	50 kop.	terwe aasta peale	3 rbl.	— kop.	terwe aasta peale	4 rbl.	30 kop.
poole „ „	2 „	90 „	poole „ „	2 „	70 „	poole „ „	2 „	30 „
weerandi „ „	1 „	50 „	weerandi „ „	1 „	40 „	weerandi „ „	1 „	20 „
ühe kuu peale	— „	55 „	ühe kuu peale	— „	50 „	ühe kuu peale	— „	45 „

Nr. 101. Laupäewal, 3. (16.) mail 1908. III. aastakäik.

Näitemängu arwustamise

kohta tegi hra Pinna hiljuti meie lehes tähendust, et Tallinna lehtede Eesti teatri arwustused kellegi arwustused ei ole olnud ja töi nagu tõenduseks Tartu „Wanemuise" näitejuhi arwamise, et Tallinna lehtede arwustus asjalik ei olla ja isiklik-tujulik olla. Siis kiitis ta Tartu lehe „Elu" arwustust, kus enne näidendisi läbi sõelutawat ja pärast etendust tõesti asjalikult ja asjatundlikselt arwustatawat.

Seda arwustamise arwustamist ei wõi ma mitte wastamata jätta. Mul ei ole mitte mõttes tõendama hakata, et Tallinna lehtede näitemängu arwustused üle arwustuse oliwad ja mitte midagi soowida ei jäta. Ma tahaksin ainult neid põhjusi üles otsida, mikspärast need arwustused nii oliwad, nagu nad oliwad; mikspärast Tartus asjalikumad arwustused tehti, ja mis meil teha tuleb, et ka meie arwustajad rohkem osawõtmist näitelawa kohta awaldaksiwad.

Nagu meie lehe juhtkirjast „Enam ühistunnet!" lugejad nägiwad, ei ole meie seltskonnal weel mitte küllalt ühistunnet, nii oma keskel kui ka ajakirjanduse wastu. Nõudmised ajakirjanduse kohta on suured, aga toetus — wäikene. Iseäranis arwustawalt waatawad tegelased ja asjatundjad lehes ilmunud teadete ja kirjade peale, aga harwa wõtab nendest keegi waewaks, awaliku elu healekandjas asjatundlisi seletusi anda. Praegust on ajakirjanik sunnitud seda tööd tegema, mida seltskond tegemata jätab.

Meil ei ole seni alalist teatrit olnud, ja sellepärast ka mitte iseäralisi asjatundjaid teatri arwustajaid. Nad siginewad aegamööda, selle järele, kudas meie teater edeneb. Praegu kirjutab teatri üle teateid, wõi, kui tahate, arwustusi, see wõi teine toimetuseliige, kellel muud jookswat ajalehe tööd küllalt teha on ja kellel wõimalust ja mahti ei ole ennast teatriarwustajaks spetsialiseerida. Mis ime siis, et muu kiire ajalehetöö juures põhjalikka teatriarwustusi tuua ei saa!

Kuid pealiskaudsuses, mis teatri arwustustest wälja paistab, ei ole mitte ajakirjanikud üksi süüdi, waid ka näitelawa tegelased ise. Et etendatawat tükki juba enne etenduse päewa lehes läbi sõeluda ja lugejatele tutwaks teha, selleks läheb tükiga head tutwust waja. Wõimata aga on nõuda, et ajakirjanik kõiki näidendisi tunneks. Wõimata on ka nõuda, et ta iga näidendi puhul läheks raamatut otsima, et tükki nurima hakata. Selleks on ikkagi juba oma spetsialisti waja; kellel selleks aega on. Nii oleks siis näitelawa oma kohus publikumi tüki sisuga ja tähendusega ajalehes tutwustada.

Kuid jätame selle nõudmise kaugemate aegade peale. Wõiks wast seda nõuda, et näitejuht, kes tüki näitelawale seab ja tükki läbi ja läbi tunneb, ajakirjaniku juurde läheks ja poole tunni jooksul teda näidendiga tutwustaks. Wiimane kirjutaks siis selle järele pikemalt tüki üle.

Siis tooksiwad wast näitejuhid arwustajatele näitemängu lugeda. Ka see oleks soowitaw, et nad arwustajaid proowidele kutsuksiwad ja teatri kohta igasuguseid teateid annaksiwad. Seda kõiki on waja, et arwustaja arwustuse kirjutamiseks ette walmistatud oleks. Meil Tallinnas puudub see kõik.

Kui meie aga Tartu olude peale waatame, siis näeme meie, et seal teatrit, nii palju kui ma tähele pannud, kaks arwustajat, hra kunstnik Hindrey ja hra kirjanik Jürgenstein, arwustawad, kes „Wanemuisele" õige lähedal seisawad ja kellel sellepärast teatri üle kõik teated käepärast on. Ulepea hoiawad Tartu tegelased endid eeskujulikult kokku, ühistööd, ühistunnet, osawõtmist ja wastutulemist on seal igas tasjas rohkem, kui meil.

„Elu" arwustajatel on kõik need tingimised käes, mis hea arwustuse wõimalikuks teewad: kõigepealt lähedus, tutwus näitelawaga ja selle tegewusega.

Kui meil tulewal hooajal arwustajatele niihästi teatri komitee kui ka näitlejate poolt teisiti wastu tullakse, kui seni, siis wõib ka meil paremat arwustust loota, sest ka meie ajakirjanikkude seast leidub neid, kellel selle peale waatamata, et nendel muud ajalehe tööd küllalt on, weel näitelawa kohta huwitust ja armastust on.

—er.

Ajalehe kirjasaatjad.

Siin kohal on ajakirjanduslisest tegewusest paaril korral juttu tehtud. Ära on näidatud teed ja raad, kudas ajalehe kirjasaatjad seda mööda käima peawad, et oma kohust õiglaselt ja usaldawalt täita!

Õieti on ära tähendatud tähtsus ja seisukoht, kirjasaatjate tegewusel meie rahwa elu tundma õppimiseks ajakirjanduse kaudu. Ajalehe kirjasaatjatele on südame peale pandud, et nad oma kohust õiglaselt ja usaldawalt täidaksiwad; et seda teha wõiks, tuleb neil kahtlasel korral sikt ja sealt täiendawaid ja kindlustawaid teateid nõutada.

See on täiesti arusaadaw, kuna ta teisiti olla ei wõigi. Andeks andemata on ju see, kui keegi awalikult healt tõstab ja selles erapooletu ega asjalik ei ole, waid isiklikkuse tõttu tõeteelt kõrwale kaldub, kas tahtes wõi kogemata, siis on see igatahes hurjutamise wäärt. See on ühest küljest waadates nii, teisest küljest asja walgustades näeme, et iga kord kõige raskemalt süü kirjasaatja peale langeda ei wõi, waid põhjusi olemas on, mis niisugust kõrwale kaldumist wabandada aitab.

Olen ise aastat kolmteistkümmend ajalehtedele kirju saatnud ja tunnen head ja halwad küljed selles asjas. Kui meie nüüd nõuame, et ajalehe kirjasaatjad, kes arwustajatena, tunnistajatena jne. ette astuwad, seltskonna arwamise ilmutajad peawad olema, siis wõiwad need õigusega küsida, mis on meie töö kergenduseks tehtud, — see on, kui meie awaliku heale, ajalehe, wahel wahemeheks peame olema?

Kui meie nüüd kirjasaatjatelt asjatundmist, usaldawat täielist tööd nõuame, siis peawad selles asjas kõige pealt seltskond kui ka awalik heal — ajaleht — ise kirjasaatjatele abiks tulema ja olema.

Nii kaua kui seda ei ole, wõib seal ühtkui teist ette tulla.

Mis on seltskond teinud, et ajalehe kirjasaatjate tööd kergitada? Wististi mingisugust.

Et ajalehe kirjasaatja, kui ta oma kohustest õieti aru saab, siis peab ta, kui julgust on, mõni kord ka niisugusest asjast kirjutama, mille katte kergitamist mitte heameelega ei nähta, waid warjata püütakse. Niisugusel korral leiab kirjasaatja awalikku waenlust, kuigi iga kord ei teata, kes asja ilmutanud. Kui nüüd mujal ilmas see wahest unustatakse, siis algab aga pime wiha kirjasaatjate wastu, mille all ka selle omakesed kannatama sunnitakse.

Meie ajalehekirjasaatjaid peetakse igatahes mitte meelepäralisteks inimesteks ja pahaks olewuseks, kes ilmsile kisawad ja awalikuks teewad, mida weel kinni katta püütakse.

Meie seltskonnas liigub arwamine, kui oleks ajalehe kirjasaatjate ja ümberlõkerdawate külanaiste wahel wäga palju sarnadust. Selle mõjul pole kirjasaatjate ja seltskonna wahel, ehk esimene küll wiimase arwamiste awaldaja ja wahemees awaliku heale wahel olema peab, mingit lähemat ühendust.

Head meelt teeb küll, kui kirjasaatja igat asja kiibab, soo soo ja jaa jaa peale teeb, teeb ta mõne tähenduse, siis peetakse teda rumalaks ja weel muuks inimeseks.

Et ajalehe kirjasaatjate tööd kergitada, peaks seltskond ligi aitama. Sarnasel maal, kus selleks sugugi asjale wastu ei tulda, tehakse selles küllalt eksisammusi. Wõtame näituseks ühe jõukama ja suurema seltsi. Soowitaw ja igatahes hea, kui selle tegewusest lehes juttu tehakse, mis seltsi rohkem tuntawaks ja tuttawamaks rahwale teeb, ja see teeb seltsile materialiliselt kui ka idealiliselt kasu. Meie leiame siin kui seal awalikult seltsidest kõneldawat ja kirjutatawat, aga kas wõidaks öelda, et seltsi poolt selles asjus kirjasaatjatele wastu tulduks? . Siin peab suurem põllumeesteselts koosolekut, aga kas on siin koht ära tähendatud, kus kirjasaatjad soowi ja tarbekorral läbirääkimisi ja tähtsamaid päewakorral olewaid arupidamisi ja kõne sisusi üles tähendada wõiksiwad? Peaaegu mitte kusagil. Tahab midagi üles tähendada, siis seda põlweotsas, ehk kõige lihtsam, kuula ära, ja kirjuta peast mälestuse järele, juhtub siis ette tulema, et mõni asi wähe unustuse tõttu teise mõista saab, siis on kirjutaja suur süüdlane.

Ehk jälle. Siin pannakse pidust toime. Siin on seda jõukamad seltsid tegemas, aga kas on siin kirjasaatjate, ajalehe asemikkude peale mõeldud, et need paremad kohad saaksiwad, kus asja paremini kuulda ja näha wõib? Selts soowib wahest küll, et sellest kõige laiemalt juttu tehtaks, aga ise ei taha ta selle heaks midagi teha.

Wõidaks ütelda, mispärast kirjasaatjad ei nõua niisuguseid asju, kes peab neile kõik head asjad peosse pistma? Parem wõidaks aga küsida, mispärast siin kirjasaatjatele wastu ei tulda? Sellepärast peaks soowima, et ajalehtede kirjasaatjatele wõimalikuks tehtaks niisugusel korral asja wõimalikult täielikult näha, mispärast sellest asjast ajalehes awalikult juttu tehes wõiks asjalikku ja täielikku pildi saada.

Kaob seltskonna poolt nii wiisi asjast wõeriti arusaamine ja umbusaldus, siis wõime loota, et kirjasaatjate tööd tüki kergemaks ja paremaks muutuksiwad.

Uleüldine soow selles asjas oleks siis, et seltskond, seltsid ja ühisused kirjasaatjatele hõlpsaks teeks nende tegewusega tuttawaks saada ja sellest siis ajalehtedes juttu teha.

Teiseks peaks ajalehe ja kirjasaatja wahekord rohkem paremaks kujunema.

Küll lubatakse sagedasti sõnumisaatjatele ja kaastöötegijatele nii palju maksu ribade pealt ehk honorori, aga selle äraõiendamisega ei saa nii kergelt korda.

Kirjasaatjatelt nõutakse küll, et sõnumed peawad õige wärsked ja ruttu kättesaadetud olema, aga praeguste postiolude juures wõiwad niisuguse toimetusega linnalased korda saada. Maal on rutulise kirjasaatmisega wäga halb lugu. Kus wallamaja ligidal, seal saab weel waewalt paar korda nädalas kirja saata, mis aga sellepoolest halb on, et siin marksi jne. saada ei ole. Tahab nüüd maalt kirja rutem posti panna, siis sõida sellepärast hulk maad linna, ehk katsub jälle mõne inimesega, kes sinna läheb, ära saata, sellele wäga sagedasti niisugust meelehead tehes, mida wenelane „на чай" kutsub.

Siin tuleb awalikuks, et meie postiolud maal wäga wiletsad on, mispärast ka kirjawahetus waewaline ja wäike.

Nii näeme, et kirjasaatmine mõnikord rohkem kulu teeb, kui ainult mark kuwärt peal. Wõtame niisugused kulukesed kokku, siis näeme, et aasta jooksul niisama palju kulu läinud, kui saadetawa priilehe hind, kuna kõik waew ja ajakulu Jumala tasuda jääb.

Öeldakse nüüd, meie lehed ei jõua wäikese lugejate hulga ja odawuse pärast töölistele tasu anda, siis näeme siingi eksitusi. Iga tööline peab ikka palga wäärt olema. Kas see siis kõige paremini korras on, kui rahwas küll lehed odawalt kätte saab, aga kirjanikud selle heaks enesesalgawat tööd peawad tegema. Siin peaks asi tasakaalu jääma? Meie juures tuleb ette, et kirjasaatjad oma trükitud ridade pealt hinda kätte ei saa, mujal maksetakse ka trükkimata jäänud sõnumite eest hind wälja, kui see ilmuma ei pease, ehk muu materjalina tarwitatud saab.

Meie juures on see silmapaistew, et meil mingisugust ajakirjanduslist ühendust ei ole. Saadab nüüd keegi sõnumisaatja huwitawa tükk lehte, siis ei tarwita mitte ainult see leht seda, waid selle trükiwad ka teised lehed ära, ilma et waewaks wõtaks selle lehe nimegi nimetada, kust nad sõnumi laenanud. Nii tarwitawad ühe tööd mitmed ajalehed. Küll wõiwad ajalehed endid wastamisi niisuguse laenamisega korda mööda aidata, aga kirjasaatja ei tunne sellest mingit mõnu.

Nõnda näeme, et meil wiimsel ajal aga lehti leidub, kes ise selle eest prii lehtegi ei tihka anda, kui temale selle eest sõnumid ja kaastööd pakutakse, ise aga teiste lehtede sõnumite najal ilusasti ära elatab, kääridega lehte kirjutab ja oma punga paisutab. Niisugused lehekesed, kes wahest kohalist tähtsustki wõita ei jõua, kurnawad elujõuliste lehtede jõudu, sest iga-

Leegid.

Woldemar Urbani roman. 16

„Ainult, tea seda, tarkus wõidab ja sellepärast ole sa ka tark. Kas sa usud, Therese, et ma oma isamaad wahest wähem armastan kui sina, kes sa ju wõeras oled? Usud sa, et mu süda mitte werd ei jookse, kui ma nende süüta ohwrite peale mõtlen? Aga kui ma õige mees olen, pean ma ka senini kannatlik olema, kuni mu tund on tulnud."

„Aga see ei tule ilmasgi."

„See tuleb — ma ütlen seda sulle. Kas sa oled ära unustanud, mis wana Berguiaud ütles, kui ta kohtu ees seisis, kus ta surma mõisteti? Mina suren, kõneles ta, sest et rahwas sellel silmapilgul oma pea on ära kaotanud. Aga siis surete Teie, kui tale ta mõistus jälle tagasi tuleb. Kas sa mõistad, mis ta sellega tahtis tähendada?"

„Ja seda tahate siis teie oodata?"

„Jah."

„Oodake, oodake! Ma põlgan seda sõna niisama kui surma."

„Nõnda kõnelewad lapsed ja narrid. Sa tead ju wäga hästi, et Robespierre isik on, kes meie ajal kindel nagu kalju on. Ta on tuli teraw omas mõtetes, raudne oma tahtmises ja ta ettewõtetest ei suuda teda keegi kõrwale painutada. Selle juures on ta wirk, tark ja wastupidaw."

„See kõik ei aita mitte misgit," kõneles proua Tallien wahele.

„Kuule ometi! Mina olen teda tihti tähele pannud, kui ta kõneleb. Temal on alati õigus ja see just ta ettewõtetele jõudu annab. Iga wastukõnelemine on nagu laimdus, nagu waenlus. Ja see wõim, mis temas walitseb — see on saatanlik. Just niisugusel põhjal kaswab ka diktatur üles. Naine, kas sa mõistad mind? Diktator Robespierre on küpse wili inimese sugu aidas. Ja diktator Robespierre langeb just sellesse lõksusse, mis saadik Robespierre praegu walmistab."

Kodanik Tallieni abikaasa majus seda kuuldes mõtetesse, siis wõttis ta hõlma alt põueoda wälja, mis sinna oli ära peidetud ja ulatas selle oma abikaasa kätte.

„Wõta see!"

„Mis see peab tähendama, Therese?"

„Wõta, ütlen ma sulle. Ma sain sinust aru. Sa tead minust paremini, millal selleks õige aeg on!"

„Sa tahtsid teda ära tappa?"

„Ära kõnele misgit. Wõta see ära. Wannu mulle, et sa siis, kui õige aeg on, seda teed."

„Ma wannun seda sulle, Therese."

Naine wõttis mehe kaelast kinni ja kallistas teda tormiliselt.

12.

Paar tundi peale selle läks kodanik Tallien oma abikaasaga kodanik Dantoni majasse. Seal oli pidu Dantoni poolt, pidu, mis see abielusse astumise puhul oma sõpradele tegi.

Robespierre oli seal, peale selle St. Just, lombak Coathon, saadik Lebas oma abikaasaga, kes puusepa Dupley üks tütar oli, kelle majas Robespierre elas. Edasi oliwad seal kodanik Laurac oma ilusa sugulasega, Marguerite Boyer ja teised.

Ilusas wastuwõtmisesaalis terwitasiwad kutsutud üksteist. Nad liikusiwad wäledasti siia-sinna, kuna nende kujud kallistest kuldraamilistest peeglitest wastu waatasiwad.

Uleüldse äratas tore sisseseade laialdast imestust.

Danton käis ise oma noore, ilusa abikaasaga, sündimise poolest pariislane, elawasti ringi. See oli ka niisugusest mehest täitsa harilik.

„Kodanik Robespierre," ütles proua Tallien, kuna ta sellejuures esimest suure wiisakusega terwitas, „ma rõemustan wäga, et Teid nii ärksa ja terwe näen olema. Seda enam teeb see mulle head meelt, et alles neil päiwil kuulsin, et Teie wäga raskesti olla haigeks jäänud."

„Oh, see on juba möödas, ilusam proua," wastas Robespierre kiiresti. „See on möödas ja ma tänan Teid wäga, et Teie minu terwise kohta nii suurt huwitust tunnete. Awalikult ütelda, seda ei ole ma mitte oodanud."

„Kodanik Robespierre, Teie teete mulle häbi, teete tõesti piina. Kui Teie teaksite, kudas ma wärisesin, kui Teie kõikuwast terwisest jutt oli."

„Tõesti? Oi, see on ju ülihuwitaw. Minul on seal sõber, kes ma teda küll ei teadnud otsida."

„Teie ei usu mind mitte? Kui suurt ülekohut Teie mulle teete. See on tähelepanemisewäärt, et meie aja suuremad mehed naisterahwaste truudusele umbusaldusega wastu tulewad. Nii oli ka Maratiga lugu. Waene Marat! Ta oleks weel praegu alles elanud, kui ta hoiatust oleks tähele pannud."

Nüüd muutus Robespierre korraga wäga tähelepanelikuks.

„Mis Teie mõtlete sellega, kodanik Tallien?" küsis ta suure pinewusega.

„Maratile üteldi seda küllalt õigel ajal ette, et ta elu hädaohus on, kuid kahjuks ei pööranud ta selle peale misgit tähelepanemist."

„Kudas? Kudas kuulutati seda tale ette? Mis moodi see oli?"

„Seda ütles tale üks ettekuulutaja, kodanik Theot. Tema elab Contrecarpe uulitsal. Tema ütles Maratile kolme nädala eest juba ta surma saamise päewa ja tunni ette ära."

Robespierre näolt wõis ärewust näha. Aga et see ainult juhtumine wõis olla, sellepärast ei maksnud Tallienil ka palju loota, nagu oleks ta teade iseäralist ärewust sünnitanud.

„Ah kodanik Theot", kordas mees endamisi.

„Jah, kodanik Robespierre."

„Ja see oleks siis õige?"

Proua Tallien näitas, nagu oleks see kahtlemine teda haawanud.

„Ma olin ju ise seal juures."

„Teie ise, kodanik Tallien. Teie käite siis ka kodanik Theoti waatamas? Niisugune haritud, walmurikas naisterahwas?"

„Miks ei peaks siis naisterahwas mitte püüdma pilku selle katte taha heita, mis meie tulewikku meie silmade eest ära peidab?"

„Ja Teie usute tõesti, et Theot midagi teab?"

„Ta on enam kui ükskord näidanud, et ta teab, et ta rohkem ette teab, kui keegi teine. Kui ta Maratile ta surma ette kuulutas, oli ju Marat rahwa juures kõige suurema armastuse osaline. Tema ei uskunud seda ise mitte. Kes wõis seda ka aimata, et üks poolearuga tüdruk Bretagnest selleks Parisi tuleb, et —"

„See on ometi imelik, wäga imelik."

„Muidugi, aga see on ometi tõsi."

„Nõnda see näib olewat."

„Nõnda see ka on. Kui ma ka üks niisugune tähtjas mees oleksin, mida ma, tänu Jumalale, mitte ei ole, siis läheksin ma küll kord ka tema juurde ja laseksin teda enesele tulewikku ette kuulutada, olgugi, et ma seda ise ei usuks."

„Teie mõtlete — mina peaksin —"

„Mina ei mõtle mitte misgit. Kui aga teie kaaskodanikkude pilgud kellegi peale nii käiwad, nagu praegu Teie peale, kodanik Robespierre, siis on see küll minu kohus Teile seda kõik ette arutada, mis Teie seisukorda wõiks kindlustada."

„Teie naljatate, ilus proua!"

Kodanik Tallien tuli nende juurde. Mindi laua juurde. Robespierre wiis Leonore Tuiplay lauale.

See oli noor tütarlaps elawate silmadega ja kahwatanud palgedega, kes oma wanemate kuulsa üürilise kohta wäga suurt lugupidamist ja pooleoidmist südames tundis. Neiu oli wiimsel ajal Robespierre eest nii suurt hoolt kannud, et ta mehele, kuigi ta kodus üksi laual sõi, pistoli lauale pani, et see ennast misgi äkilise juhtumise wastu wõiks kaitseda.

Laual istus Robespierre Dantoni kõrwal. Temal oli nõnda ütelda auuplats. Danton sundis teda jooma ja wahetas mitu korda weini klaasi wee klaasi wastu ära, mida Robespierre ainult jõi. Ta tahtis, et wiimane ka oleks weini joonud. Aga Robespierre jõi ainult wett, kuna Danton head weini jõi.

„Elagu, mis meie armastame!" hüüdis Danton suures waimustuses ja suudles oma ilusat abikaasat pale peale.

Robespierre waatas külmalt tale otsa.

„Mis meie siis armastame?" küsis ta imestades.

Robespierre ei armastanud mitte misgit. Natukese aja pärast ütles ta:

„Elagu Prantsusemaa, elagu wabadus!"

„Noh," hüüdis Danton naerdes, „igaühele on küll see armas, mis tale meele järele. Mis sa ütled selle juurde Robespierre, et ma oma abikaasa jaoks minu surma puhul olen sada nelikümmend tuhat franki kirjutada lasknud?"

„Sada nelikümmend tuhat franki," kordas Robespierre imestades ja ta mõtles selle peale, et Danton enne aastaarwet täiesti süüdistatud oli. Muidu ei tulnud tale seda teadet kuuldes mitte misgit iseäralist meelde.

„Peab ju ettewaatlik olema. Meie ajal ei ole ühegi inimese pea mitte küllalt kindlasti otsas," kõneles Danton edasi.

„Ah seda nimetad sa siis ettewaatuseks?" küsis Robespierre kaua Dantoni peale waadates.

„Muidugi! Warandus on elu woolude wastu alati hea abinõuu. Kui elu ja nooruse huwitused ikka rohkem ja rohkem ära närtsiwad, nagu lehed sügisel puude otsas, siis on warandus igal ajal ankruks, mis sind hukkaminemise eest kaitseb. Sellepärast olengi oma abikaasa seisukorra kindlaks teinud. Kas mina ei ole küllalt tark?"

Robespierre waatas tale esmalt waikides otsa, siis mõttes lauale, kus kallid wiinad ojana woolasiwad.

Wiimaks ütles ta lühidelt ja ta healest tundus öö pimedus:

„Ei!"

„Ei mitte!" kordas Danton ärritatult ja ka wihaselt.

„Ei!" ütles Robespierre ka nüüd külmalt ja kihwtiselt.

(Järgneb.)

tahes on neil wäike tulu ja wõiwad mõnede lugejate hulgaga elutseda.

Igakord ei pane lehe tellijad ja lugejad, kes alles algajad, mitte lehe ehtsuse, waid selle odawuse peale rõhku. Mõni kord tellitakse leht ainult aun pärast, ja niisugusel korral ikka mida odawam ja wäiksem, seda tulusam.

Sellepärast wõime üleüldises joones kokku wõtta: Kui meie ajalehe kirjasaatjatelt ja kaastöölistelt rohkem arwustamise wõimu, rohkem teadmist ja arusaamist nõuame, siis katsutagu meile rohkem nii hästi seltskonna kui ka ajalehe toimetuste poolt wastu tulla. Ainult siis wõime loota, et asi jõudsasti paraneb ja selle poolest paremale käitusele jõuame. J. H. T.

Omalt maalt.

1. mai

läks Peterburis täitsa rahulikult mööda. Ueleüldine tööliste arw, kes tänawu tööle ei ilmunud, on hoopis wähem, kui mullu nende hulk oli. Kõige rohkem streikijaid oli wäikestes töökodades.

Ueleüldse ulatas 1. mail streikiwate tööliste arw 15.000.

1. mai hommikul wõeti kuni 40 inimest wangi.

Kõigis walsalites oliwad juba hommikust saadik peale raudteewahtide weel soldatid ametis.

Ka Moskwas läinud 1. mai täitsa rahulikult mööda. Ei olla seal mingisuguseid meeleawaldusi peetud. Ka olnud ilm wäga paha. Hommikust õhtuni sadanud kangesti wihma.

Peale mitmete wabrikute olnud ka mõned trükikojad seismas, peaasjalikult ajalehtede omad, nõnda et wäga palju ajalehti ei olla saanud ilmuda.

Ueleüldse teatab telegramm, et peaaegu üle terwe Wenemaa 1. mai rahulikselt mööda on läinud. Osalist streikist olla peale Moskwa ja Peterburi weel Jekaterinburis, Kertshis, Nowotsherkaskis, Tallinnas, Saratowis ja Smolenskis märgata olnud.

Nuustakult. Hiljuti tunginud öösel tundmata mehed Pilkuse wallamajasse ja hakanud raudkappi, milles walla raha ja wäärtpaberisi hoitakse, lõhkuma, selleks oliwad nad mitmepuudalise kiwi kaasa toonud, mille abil raha kätte arwati saawat. Kuid pika töölamise järele, kus juba hommiku walge hakkas liginema, nägiwad ära, et waew niimoodi ilmaaegne oli ja nad põgenenud ära, ilma et wähematgi märki järele oleks jätnud. Kasak, kes selkorral üksi kodus oli ja sunnitud olnud paigale jääma, on seniks kui asi selgub, ametist lahti lastud. — Kohale sõitsiwad kreisiülem, kohtunirja ja kommissar. Asja uuritakse.

„M. Kodum."

Riiast. Hasenpothi rewolutsionäride hiiglaprotsess lõppes 30. aprillil 7-päewase arutuse järele. Sõjakohtu otsuse järele mõisteti: poomisesurma: talupojad Friedrich Ackerblum (40 a.), Int Wihtol (28 a.), Jehkob Leimann (32 a.) ja Schanno Treimann (27 a.); eluaegsele sunnitööle: 25-aastane talupoeg Mikkel Eglit; 15-aastaks sunnitööle: Willi Grundmann (40 a.), Ernst Sonnenberg (22 a.), Ulrich Rosentalberg (24 a.), Jakob Rinne (24 a.), Eduard Zehberg (23 a.); 6-aastaks sunnitööle: Ewald Anson (20 a.), Jurre Bernwald (33 a.), Jahn Gutmann (21 a.), Fritz Sander (21 a.), Jahn Silwert (22 a.), Jahn Fischer (36 a.), Martin Storch (32 a.), Ans Strahl (27 a.) ja Jahn Jakobsohn (21 a.); eluaegsele Siberisse asumisele kõige õiguste kaotamisega: Krisch Andersohn (23 a.), Jahn Balod (30 a.), Otto Wihlin (21 a.), Karl Dreimann (21 a.), Ans Kleinschmidt (24 a.), Krist Krusenberg (36 a.), Karl Kruhse (28 a.), Jahn Pauser (20 a.), Jahn Remik (34 a.), Jurre Freiberg (22 a.), Peter Freiberg (24 a.), Jakob Steluert (27 a.) ja Karl Eglit (34 a.).

Teised 38 kaebtusealust, nende seas 2 naisterahwast, mõisteti wabaks. Umbes 10 kaebtusealust, kes kohtuarutuste eel wabadusel oliwad olnud, wõeti kohe pärast kohtuotsuse kuulutust wangi.

— Kohtuotsuse pehmendus. 28. aprillil poomisesurma mõistetud 20-aastase talupoja Jahn Sihle surmanuhtlus on kindralkuberneri poolt 20-aastaseks sunnitööks ümbermuudetud.

— Tulesüütituse pärast poomisesurma mõistetud. Sõjakohtu teine osakond arutas talupoja Martin Plikgalwi (49 a.) ja talunaisterahwa Lowise Runtzi (34 a.) peale tõstetud kaebtust tulesüütituses. Plikgalw oli Runtzi mõisa küüni põlema panema awatelenud. Mõlemad mõisteti poomisesurma.

Kinnitatud seltsid. Liiwimaa kubermangu walitsuse poolt on 1. apr. 1908. a. järgmised seltsid kinnitatud: 1) Riia Eesti selts „Imanta", 2) Ewangeliumi samaritlaste wennastus, 3) Ewangeliumi selts „Lootus" (Hoffnung), 4) W. J. Olawi kaubandusekooli abiandmise selts, 5) Jurjewi Läti lõbuselts „Melstra", 6) Pilistwere põllumeesteselts, 7) Riia hariduseselts „Kultur", 8) „Kalewala" selts, 9) Riia automobilisõitjate selts.

Riia õpekonna tuaner polkownik D. M. Lewshin sõitis ametitalituste pärast 1. mail Kuuramaale

Peterburist. Sõit Tsarskoje-Selosse. 1. mail sõitsiwad peaminister Stolõpin ja mereminister Dikow Tsarskoje-Selosse.

— Kuulujutud peaministri Stolõpini puhkeaja kohta, mis hiljuti liikumas oliwad, on tuulest wõetud.

— 5-protsendiliste mõisnikude wõidulaenupaberite loosimisel wõitsiwad järgmised numbrid ja seeriad:

200,000 rbl. seerie 12,190 nr. 28.
75,000 „ „ 9,643 „ 33.
40,000 „ „ 2,375 „ 28.
25,000 „ „ 18,419 „ 31.

10,000 rbl. seer. 4224 nr. 37; seeria 12,608 nr. 29; seer. 7714 nr. 43.

8,000 rbl. seer. 11,862 nr. 21; seeria 3256 nr. 41; seer. 11,849 nr. 21; s. 9150 nr. 27; seer. 14,207 nr. 6.

5000 rbl. seer. 15,323 nr. 11; seer. 127 nr. 10; seer. 9509 nr. 11; seer. 5468 nr. 49; seer. 9399 nr. 23; seer. 9347 nr. 49; seer. 130 nr. 34; seer. 14,335 nr. 15.

1,000 rbl. seer. 2,596 nr. 28; seer. 458 nr. 12; seer. 1,287 nr. 39; seer. 9,644 nr. 16; seer. 11,523 nr. 18; seer. 15,062 nr. 18; seer. 7,380 nr. 5; seer. 9,015 nr. 26; seer. 4,438 nr. 29; seer. 5,193 nr. 2; seer. 5,861 nr. 48; seer. 8,761 nr. 45; seer. 9,845 nr. 23; seer. 11,272 nr. 6; seer. 7,017 nr. 29; seer. 5,297 nr. 4; seer. 4,968 nr. 18; seer. 5,876 nr. 5.

— Ametiühisustine liikumine. Peterburi leht „Slowo" kirjutab, et wiimasel ajal tööstuse omanikkude poolt ametiühisuste wastu rõhuwaid abinõusi ja määrusi tarwitusele wõetawat.

Rõhumise abinõuud olla peaasjalikult tööpäewa pikendus, tööpalga wähendamine ja sage trahwide määramine.

See nähtus tulla niihästi suurtes kui ka wäikestes tööstuse kohtades awalikuks.

Mõnede tööliste juures olla palga alandamisega niiwõrd kaugele mindud, et töölised, kes enne paar rubla päewas teeninud, nüüd enam rublatgi ei teeni. Mõnes kohas on tööpalga alandamine selleks põhjust annud, et töölised on ise pidanud tööpäewa paari tunni wõrra pikendama.

Aga sellegipärast on märgata, et haridusliised püüded tööliste hulgas kaswawad. Metalli wabrikus pannakse suure hoolega õhtukursuseid toime, mis rahwa ülikoolisellsi poolt asutatakse. Õhtukursustel õpetatakse Wene keelt, rehkendust, algebrat, joonistamist, sehkendust ja Saksa keelt.

— Tulekahju. 30. aprilli öösel oli Ohtas suur tulekahju. Wiis puumaja põlesiwad maha. Mitmed inimesed püüdsiwad akendest wäljahüppamise läbi elu peasta, kus juures nad raskeid wigastusi saanud, nii et mitmed haigemajasse wiidud.

Peale põlemist kaewatud toime inimese surnukehad rusude alt wälja. Kahju, mis tulekahju saatis, ulatab 50,000 rublani.

— Süüdistus. „Slowo" teatab, et Astrahani kuberner olla kuulsa Wene rahwa ühisuse esimehe Dr. Dubrowini kohtu alla annud, sest et ta kuberneri tegewuse kohta suure hulga wale- ja laimuteateid „Rusk. Sn." olla awaldanud.

— Huwitawad arwud surewuse kohta, mida linnawalitsus kokku on seadnud, näitawad, et surewus Peterburi linnas wõrdlemisi palju suurem on, kui teistes sarnastes suurtes linnades. Näituseks, käesolewa aasta nelja kuu sees 1 [illegible] Peterburis 1000 inimese kohta 31— [illegible] ette. Londonis 14—18, Parisi [illegible] Berlinis 18—17. Nõnda siis on [illegible] w Peterburis peaaegu poole su [illegible] üldse suriwad Peterburis jaanuarikuul 4068, weebruarikuul 3887 inimest. Praegu sureb Peterburis igapäew 130—140 inimest.

Minewal aastal tuli 1000 inimese kohta 24 suremist ette. Sellega siiu palju wähem, kui käesolewa aasta nelja kuu sees.

Niisama on ka enesetapjate arw suuremaks läinud kui waremalel aastatel. Enesetapjate arw 1904. aastal oli 130 meeste- ja 89 naisterahwast suur. Enesetapmise katseid oli 158 meeste- ja 100 naisterahwa juures ette tulnud.

1905. aastal enesetapjate arw 155 meeste- ja 60 naisterahwast. Enesetapmise katseid 68 meeste- ja 71 naisterahwa juures.

1906. aastal enesetapjaid 258 meeste- ja 83 naisterahwast. Enesetapmise katseid 331 meeste- ja 103 naisterahwa juures.

1907. aastal enesetapjaid 187 meeste- ja 70 naisterahwast. Enesetapmise katseid 331 meeste- ja 208 naisterahwa juures.

Käesolewa aasta esimeste kahe kuu sees on enesetapmisi ja enesetapmise katseid üleüldse 169 olnud. Enesetapmiste põhjused on suuremalt osalt tööpuudus ja nälg.

Moskwast. Kongress. Siseministe asjade ministri lubaga peetawat 16.—20. maini Moskwas parempoolsete ajakirjanikkude kongress ära. Iga parempoolne ajaleht wõib omalt poolt kaks isikut kongresile saata. Kongressil tulla otsustamise alla, kudas wõiks parempoolseid ajalehti asutada, et nende abil pahempoolsete tegewusele wastu astuda ja kudas oleks wõimalik parempoolseid lehti maal rahwa hulgas laiali laotada.

Wladimiri kubermangust. Weeuputus. Oka jõe ülewoolamine on suurt hädaohtu laiali sünnitanud. Oka jõgi tõuseb ikkagi weel ja terwe Borowitski wald, mis jõe ääres, on kõige suuremas hädaohus. Hädaohu paigale sõitsiwad kuberner ja weel teised ametnikud. Kuberner kutsus kolm aurulaewa kohale ja inimesed, kes pööningutele põgenenud, peastetakse parkade abil ära.

Borowitski wallas on seitse küla ja need on kõik hirmsas seisukorras. Loomad on suuremalt osalt peastetud, talwewili on kõik ära rikutud ja suurem hulk talude majasi on ära häwitatud. Wäiksemad majad, puud, palgid, lauad jne. on wesi ära wiinud. Aknad on purustatud, ahjud on kokku langenud ja kui wesi alaneb, on küla täitsa ärarüüstatud seisukorras. Kõik majad, alad jne. tulewad uuesti üles ehitada. Iseenesest mõista, et suures segaduses kuigi palju ei suudeta peasta. See asjaolu suurendab weel hädaohtu, et jääkülm tuul puhub, öösiti walitseb külm, sajab tihti lund. Kui palju haigusi see hädaoht sünnitab, kes seda suudab ette ütelda. Ja kudas see õnnetu wald tahab edespidi elada, seda ei oska keegi ette kuulutada.

Poolamaalt. Koolide kinnipanek. Warssawi kindralkuberneri käsu peale, mis 23. aprillil wälja antud, on kõik erakoolid, kus Poola keeles õpetati, Keltsi kubermangus kinni pandud. „Rusk. Wed." ütlewad, et see peale selle, kui suure koolisellsi „Matitse" tegewus lõpetati, teine löök Poola seltskonnale haridusetöös on.

Millega see tegewus põhjendatakse, seda anda ametlik teatus, mis „Warsh. Dnewn." ära trükitud, teada. See olla wõitlus Poola rahwuslaste wastu, kes enesele ülesandeks on teinud koolisi rahwuslisteks asutusteks muuta ja nimelt selle läbi, et nad Wene koolisi kõiksuguste wägiwalla abinõudega bolkoteriwad.

Peale jeue näidatakse feates need wägiwalla abinõuud kätte, mis Radomi koolikonna direktori Stankewitshi tapmisega ja Warssawi professori Amalitski peksmisega algasiwad ja wiimaks Keltsi koolikonna ülema tapmisega lõppesiwad. See wiimane annudgi põhjust wiimasi abinõuu tarwitusele wõtta.

Wiimase kohta kirjutatakse järgmist: „Poola kooli eest wõitlejad otsustasiwad, Browning käes, Keltsi kubermangus õpeasutusi Afanasjewi mõju alt wabastada. Nad ei pannud enesele sugugi küsimust ette, kas walitsus wõib peale selle tapmise, mis politika erakondlisel põhjusel toime saadetud, tähendatud koolikonnas Poola erakooli weel alale jätta, nende kätte, kes seda kooli mitte ei taha seaduseteel kaitsta, waid wägiwalla tegudes.

Nad ei mõtelnud ja ekkisiwad oma tegewuses: Warssawi kindralkuberneri poolt anti 23. aprillil käsk wälja, et kõik Poola erakoolid, kus õpeteeks Poola keel on, Keltsi kubermangus tulewad kinni panna."

Riigiwolikogu.

1. mail.

Koosolek algab kell 11., [illegible] min. Juhatab Homjakow. Kõige peatl le [illegible] se sisseantud seaduseeelnõuude nimekiri e [illegible] Muu seas on ka kirikukoolidele antawa [illegible] milj. rublalise abiraha andmise eelnõuu. Siis lähewad waleluseb sisemise politika ül [illegible] edasi.

Sinadino on Maklak [illegible] iga ühel arwamisel, et wolikogu mitte ü [illegible] eelarwe numbrisi ja arwusi üle [illegible] ei [illegible] pea l [illegible] ema, waid ka sisulikult läbi waatama, sest [illegible] rwubel ei olla mitte üksi raamatupidamise [illegible] endus, nagu Maklakow ütelnud. Neile o [illegible] tarwis hinge sisse puhuda ja meile leiame [illegible] lle üles, mida nii parempoolsed kui ka [illegible] empoolsed siin hulka mõistsiwad.

50 kubermanguwalitsuse [illegible] ülespidamiseks kuluwat 1.400.000 rubla ä [illegible] mida kõneleja wäheks peab. Selle tagajär [illegible] teenida kubermanguwalitsustes ainult rändawad ametnikud, kes wähese palga pärast mitte kauaks ühele kohale jääda ei wõiwat.

Edasi läheb politsei ülespidamiseks 24.240.257 rubla. Selle su [illegible] re summa peale waatamata saawad alamad [illegible] itseinikud wäikest palka. Ispravnik, kes kreisis suurt osa peab mängima, saab kõigist 2500 rubla aastas. Selle juures on ta [illegible] alegi täielikselt kuberneri meelewalla all, kes teda igal soowitawal korral teisale wõib [illegible] ata.

Sarnase palga eest olla [illegible] õimata auusat inimest palgata (kiiduawaldu [illegible] pahemal pool). Ja auusad inimesed selle palgaga teenima ei hakka, tähendab: selle eest wõiwad ainult auutad teenida (hüüded pahemalt poolt: „Õige — ainult kelmid!")

Kõneleja pöörab ennast pahemale poole ja hüüab: „Teie awaldate mulle ilma asjata kiitust; teie kiitust ma ei nõuagi."

Niisamasugune lugu on ka linnawahtidega, kes wäga wäikest palka saawad.

Kõneleja puudutab ka kindralkuberneride ametipaikasi ja mitte üksi ajutisi, waid ka alalisi ja seletab wiimaste tekkimise ajalugu. Keskwalitsuse rutuliseks läbikäimiseks kohaliste walitsustega oliwad need asutused tarwilikud, sagedasti ka kasulikud.

Nüüd sünnitawad aga kindralkuberneri ametipaigad ainult segadusi, sest sagedasti juhtub, et sisemiste asjade minister ühte, aga kindralkuberner hoopis teist politikat ajab. Selle läbi nõrgendatakse ainult walitsuse wõimu. Sagedasti saawad kubernerid sisemiste asjade ministrilt ringkirja, ei tea aga, kelle sõna nad kuulma peawad, kas ministri wõi kindralkuberneri. Kõneleja arwamise järele tulla alalised kindralkuberneri ametid ära kaotada. Mis ajutistesse kindralkubernerides puutuda, siis nõuda praegused olud sagedasti wiimaste ametissesseadmisi, olgugi siis, et nad wäga kauaks oma kohtadele jääwad.

Tewkelew (muhamedlane) leiab, et keskwalitsuse eelarwes kõigi teiste waimulikkude talituste peale summasi on määratud, Muhamedi usu waimulikkude talituste tarwis aga mitte. Selle läbi käia suur hulk Muhamedi usulisi waimulikkudes asjades sõjawäeliste ametipaikade alla. Sellega ei wõiwat mitte leppida, et 20 miljonilise Muhamedi usulise rahwa waimulikud mehed nõnda wäikesi palka saawad, nagu praegu.

Peale seda tehakse waheaeg. Kell 2. algab koosolek uuesti.

Gegetshkori. Kõikide seltskonna tegewuse wastu sihitud rõhumiste kohta ei wõi isegi parempoolsed oma silmi kinni pigistada. Ministeerium püüab kõigest wäest endist korda alal hoida. Sellepärast on selge, et keskwalitsus ka kohaliste wõimude tegewuse ära määrab.

Maklakowi tähendus ei olnud õige, kui ta tõendada püüdis, nagu peaksiwad kohalised wõimud keskwalitsusega sõda. Nemad töötawad täiesti ühes mõttes. Ja kuigi mõned praeguse ministeriumi liikmed sellel kõnetoolil kõnesi peawad, mida konstitutsioni waimus seletada wõiks, siis kõnelewad teised sellsamal ajal hoopis selle wastu.

Meie ei tohi aga seda unustada, et see walekonstitutsion on, millega Europale näidata püütakse, et meil tõesti ikka uuendatud kord olemas on.

Ka mõned parempoolsed kõnelejad leidsiwad, et walitsusel oma kindel politika sistem on. Ainukene wiga olla sellel sistemil see, et seda mitte järjekindlusega läbi ei wiidawat ja piirimaade wastu nõrkust awaldawat.

Nähtawasti on Purishkewitshile ära põletatud külasi, maha lõhutud linnasi, paljaks tehtud elanikka, wäljasaatmisi, mahalaskmisi ja piinakohtuid wähe. Purishkewitshil on sest wähe, et Poolamaa politiline ja majanduskulturaline elu sõjaseaduse läbi raudu on pandud.

Purishkewitsh (koha pealt): Gegetshkoril oleks parem Krestõi wangimajas kui kõnetoolil olla.

Gegetshkori (edasi jatkades): Mina wastaksin Teile, kuid jätan seda sellepärast tegemata, et ma rahwa poolt kättewõetud kõnetooli auustan. (Kiiduawaldused pahemal pool.)

Purishkewitshil on sellest wähe, et terwe Kaukasia, iseäranis aga Grusia, suitsewateks waremeteks on muutunud. Purishkewitshil on nähtawasti sellest wähe, et elanikud metsloomade wiisil halastamata rahustamise salkade eest metsadesse ära peawad pellma. Isegi Attilla ei wõinud seda teha, mis . . . (Heal paremalt poolt: „seda mis sotsialistid ja pommiwiskajad tegiwad.)

Esimees palub, et kõnelejat eksitamatult edasi lastaks kõneleda.

Gegetshkori (edasi jatkades): Mina ei oleks mitte Purishkewitshist kõnelenud, sest tema isik on minule üks kõik, kui need mõtted, mis ta ette kandis, mitte ühe kindla sotsialse kildkonna omad ei oleks.

Siin kõneldi — räägib Gegetshkori edasi — et Wenemaal pahempoolset ajakirjandust rõhutawat. Mina küsin aga, kas Moskwas ja Peterburis üht ainust pahempoolset ajalehte üleüldse on? Kas Wenemaal üks sotsialdemokratia healekandja on, kes tööliste klassi kasusi kaitsta wõiks? Ei!

Kui teie seda tõendate, et sellega tööliste klassi huwisi maha rõhuda saate, siis eksite. Pea saate näha, et tõsised asjaolud teie üle naerawad. (Pahempoolsete kiiduawaldused.)

Sagateljan kõneleb armenlaste raskest seisukorrast. Igasugused jutud armenlaste separatistlistest püüetest on asja nõnda kaugele wiinud, et armenlased suurte rõhumiste alla sattusiwad. Selle läbi tärkasiwad Türgimaalgi armenlaste tapmised.

Kõneleja näitab ära, et armenlased kaitsetult elawad, nõnda et ainult meeletu inimene tõendada wõiks, nagu püüaksiwad nad iseseiswat riiki asutada. Uksikud armenlased on isegi sõjawäe juhtidena Kaukasia äraawõtmisel ja Türgi sõjas kaasa wõidelnud, nagu würst Argutinski, Lasarew, Loris-Melikow, ja Ter-Gukassow. Seda ei tea üksi ametnikud karjeristid, kes Armenia riigi asutamise muinaslooli kõnelewad. (Pahempoolsete kiiduawaldused.)

Matsewitsh näitab, et ka katoliku usu waimulikkudele nende ametikohuste täitmise eest waewatasu ei maksetawat. Selle tagajärjel ei olewat paljudel katoliku kirikutel oma õpetajaid. Katoliku waimuliku seisuse, kõige riigi ja Poola kuningriigi nimel teatab kõneleja, et katoliku waimulik seisus ennast küll üleriiklikiste seaduste alla annab, kuid administratiwilise wõimu ja maaülemate tujude wastu protesteerib, kes omale ülesandeks on teinud katoliku waimulikka rõhuda.

Tõtshinin waidleb katoliku waimuliku seisuse asemiku wastu, näidates, et walitsus palju enam katoliklaste eest hoolitseb kui õigeusuliste eest.

Kõneleja arwustab piiskopp parun Ropi tegewust, mida ta riigiwastaseks peab ja läheb siis teiste waimulikkude meeste juure. Kas isendsisi (katoliku preestrid) usklikkudeks inimesteks wõib pidada? — küsib kõneleja. Ta jutustab isendside toredasi söödiku elust (Müra. Krahw Bobrinski II. koha pealt: „Nõnda ei tohi ütelda!")

Oma kõne tõenduseks tahab kõneleja ühe kirja ette lugeda. Sel ajal ilmub Krupenski kõnetoolile ja asub Tõtshinini kõrwale. Hüütakse — küllalt, küllalt! Krupenski ilmumisel kestawad mürisewad kiiduawaldused. Esimees helistab, Krupenski tuleb kõnetoolilt jälle maha.

Kõneleja teatab, et tema kõigist rääkida wõib, millest aga tahab, kuid peab oma kõne siisgi üle üldise müra ja naeru all lõpetama.

Tehakse waheaeg. (Järgneb).

Wäljamaalt.

Prantsusemaalt. Peakelm lahti lastud.

Kuulus pangaomanik Roschette, kes teatawasti kellnerist lühikese aja jooksul suureks pangaomanikuks tõusis ja mõne aja eest maksujõuetuks jäi ning oma pettuseäride pärast wangi pandi, on neil päiwil 75 tuhande rublalise sissemaksu peale wabaks lastud.

Kawal ärimees püüdis juba ammugi sissemaksu peale wabaks saada, kuid kõik tema katsed jäiwad tagajärjeta. Wiimaks aitasiwad teda tema endised mõjukad sõbrad — politikamehed. Arstid katsusiwad tema läbi, leidsiwad tema terwise wiletsa olema ja tal läks õnneks „terwise parandamiseks" wabadust saada, kuna aga siisgi 75 tuhat rubla kindlustuseks nõuti.

Mis sellesse puutub, siis jutustawad ajalehed sellest järgmise lookese: Sel päewal, kui pangapidaja wangi wõeti, pandi Parisi pangas 450 tuhande frangi peale, mis seal Roschette naise nimel seisiwad, niisama ka pitser. Nüüd oli kohus luba andnud, et naine sellest rahasi 75 tuhat rubla wõtta ja oma mehe eest sisse maksta wõib.

Kui Roschette wangihoonest wälja tuli, ootas teda automobil, mille tema sõbrad lilledega ära ehtinud oliwad. Wangihoone ette oli hulk pooleholdjaid ja sõpru kogunud, kes Roschettet terwitushüüetega wastu wõtsiwad. Kodu jõudes pidas Roschette wäikese pidu ära, millest tema lähemad sõbrad osa wõtsiwad.

Kihutajad Ühisriikides.

Ohio osariigis on kõik tähtsamad politika erakonnad omale presidendi walimiste kihutajateks naisterahwad walinud. Sotsialistide erakonna nimel astub koosolekutel krahwiproua Worwick wälja. Wabariiklaste erakonna nimel — Alice Longworthy, president-Roosewelti tütar. Demokratlaste erakond on nuures, kust omale samasugust kuulsat kihutajat leida.

Korea ja Jaapan.

„New-York Herald" awaldab iseäranis kõmusünnitawa telegrammi, mille ta kesknädalal Söuli kaudu Tokiost saanud. Telegrammis kõneldakse, et lõpulikult otsuseks on tehtud troonilt äratõugatud Korea Jaapanisse wiia ja praeguste Korea rite asemele jaapanlasi seada. Uhes seatakse igal pool üle terwe Korea era lised seadused maksma, ning korra mahasurumiseks wõetakse õige kärebad nõuud kätte.

Plaan, troonilt tõugatud keisrit J nisse wiia, pesitseb ammugi juba jaapa tel peas ja nimelt sellepärast, et tr tõugatud keiser, nagu jaapanlased kinnit kanget mõju oma pooltoira poja peale bab, kes nime järele praegu Korea wa on. Jaapanlased arwawad, et keiser jus süüdlane nendes korratustes on, mis mat aega juba igal pool üle riigi tulewad.

Korratuste wastu wõitlemiseks pa jaapanlased hiljuti Koreas õige käreda seaduse maksma.

Selle seaduse põhjal pandi muu se neil päiwil Koreas ilmuw ajaleht „P uudised" kinni, sest et see sõnumi aw et jaapanlastel nõuu on 5 miljoni Jaapani wäljarändajaid Koreasse Wäljamaa ajalehtede sissewedu Koreas peaaegu täielikult ära keelatud.

Korea sisemaal aga wältawad korra edasi. Iga päew tulewad uued sõnumid, Korea mässajate ja Jaapani wäesalkade kupõrkamisest jutustawad.

Naine-Sinihabe.

Aprilli keskel põles Indiana osar Laporte linna lähedal üks istanduse maha ja rusude alt leiti siis neli surn Arwati, et need istanduse omaniku, Guinesi ja tema kolme lapse surnukeha

Kui rususi ära korjama hakati, ka nende alt weel 50 surnukeha wälja, kõik ainult meesterahwaste surnukehad ol See asi pani politsei mõtlema. Ja tuli politseinikkudel meelde, et wiimasel Chicagost hulk meesterahwaid õige salal sel kombel ära kadunud oli. Politsei peale selle weel mõned jäljed ja jõudis aegu kindlale arwamisele, et proua Gui kosjakuulutuste läbi Amerika ajale meesterahwaid oma juurde meelitas j siis ära tappis. Kas ta seda röömimi ebaloomulise suguhimu täitmise otstarbel pole just weel selgesti teada. Ärapõge naismõrtsuka tagaotsimiseks aeti terwe p jalule, sest surnukehade läbiwaatamisel s et ta ise tulekahju puhul surma pole sa Kolm surnukeha oliwad laste surnukeha nuke naisterahwa surnukeha aga s wäike, kuna need, kes proua Guinesi tundsiwad, kinnitawad, et see õige naisterahwas olnud ja umbes 7 puuda lunud. Arwatakse, et Guinesi oma ja tübruku ära tappis ja siis maja p pistis.

Seda saladuslist asjo uurib nüüd rika salapolitsei.

Jaapan, Hiina ja Inglismaa.

Jaapani Pekingi saadik käis neil sealse Inglise saadiku jutul ning pidas üle aru, missugused abinõuud Jaapani pade boikoteerimise allasurumiseks teos lekfiwad wõtta. Inglise saadik küsis peale traaditeel Londonist järele, kas walitsus selle kohta arwab, ning kui tuli, kirjutas ta Kantoni abikuberneri see Jaapani-waenulise kihutuse lõpeta tublid abinõuud maksma paneks. Hiinas elutsewatele inglastele ei mee saadiku wäljaastumine, hiinlastest rääkimata.

Päewauudised

Kuberneri sõit.

-s. Ekstsellents, a. i. Eestimaa kube herra sõitis eila õhtul ameti asjus Ri

Arupärimine Läänemer maade asjus.

Peterburist kirjutati „Rev. Beobach 1. mail:

Täna on riigiwolikogu sotsialdemok kildkond riigiwolikogule arupärimise meremaade kodanliste ja sõjawäe autor „seadusewastaste tegude" üle ära a Arupärimine on järgmine:

„Selle peale waadates, et (juuresol märgukirja ülespandud) kuriteolised Läänemeremaade kodanliste ja sõjawäe ritetide poolt ikka weel korduwad, meie, et riigiwolikogu sisemiste asjade- merewäe- ja kohtuministeriumi asjade üle aru päriks.

1. Kas on neile tuttawab kan tapmine ilma kohtuta ja eeluurimiseta, põletamine, röömimine, piinamine j seadusewastased teod, mis Läänemer rahwa kallal toime pandakse?

2. Missugused abinõuud on nad tusele wõtnud, et kohaliste sõjawäe ja liste autoritetide wägiwallale Läänemer del piiri panna, ja kas on süüdlased likule wastutusele wõetud?

3. Missugused abinõuud on tarw wõetud, et kahju ära tasutaks, mis nimetatud isikute läbi on saanud?"

Selle arupärimise kaasa on wäga märgukiri antud, milles kõige pealt meremaadel elawate Balti aadeli ning Eesti talurahwa wahekorda kirjel Siis teatatakse, et senator Manassein oma rewiderimise puhul, 1883. Saksa nikkude ja Eesti ning Läti talupoega loomulise wahekorra peale tähelepanem tis. Majandusliste nõudmiste juur nüüd ajajooksul weel õiguslise isel nõudmised tulnud. Kuid Eesti ja Läti t gade õigete nõudmiste täitmiseks mingisuguseid sammusi astutud, ümb bult, Balti mõisnikuseisus olla kõik et wahekorda weel teraawamaks ajada. Siis järgneb kirjeldus, kudas sõjaseisukorra ajal rahwasi hirmuga wat, kaebtused selle üle, et kohalikud nikud karistusesalkasi toetanud jne.

Saksa leht loodab, et see aru meie maa asjadesse selgusi toob, sest riigiwolikogus sinisele saksaaste saab

tuba, kes siinseid olust „põhjalikult" wõida walgustada.

*

Postiameti teatus.

Posti ja telegrafi peawalitsus annab teada, et hinnata pakid (безцѣнныя посылки) paksust kartongist tehtud karpides ja kastides, kuni ühe puuda raskuseni, nüüd terwe riigi piiridesse saatmiseks wastu wõetakse.

*

Eesti teatri näiteseltskonn

ringreisu eeskawasse on lõpuks ka Walde linn wõetud. 29. mail antakse seal, nagu kuulutustest näha, Karl Schüleri kurbmäng „Prokuror Aleksander". Juhime selle peale Walde lugejate tähelpanemist, kellel siis wõimalik on head näitemängu näha.

*

Annetus.

-s. Kreenholmi wabriku abidirektor, hra W. Rozow, andis eila wabrikuwalitsuse ülesandel a. t. Eestimaa kuberneri herra kätte 3000 rubla heategewaks otstarbeks, nimelt: Tallinna heategewale seltsile 1000 rbl., wangihoonete eest hoolitsewale naisterahwaste-komiteele 1000 rubla, Punaseristi seltsile 1000 rubla ja Aleksander-Newski peakiriku parandamiseks 2000 rubla.

*

Wabrikud,

kus 1. mail osalt streigiti, on eila jälle täiel arwul töötama hakanud, nagu „R. W." teatab.

*

„Rossija" kinnituseselts

on mullu, nagu „Rig. Ztg." teatab, 428.541 rubla puhast kasu saanud. Osanikudele makstakse iga aktsia pealt 17 r. 50 k. diwidenti. Ühisuse wastutaw kapital on nüüd 67.247.973 rubla suur.

*

Eestimaa rahwahariduse-seltsi tegewusest.

Peakoosolek on 6. mail, teisipäewa õhtul, „Lootuses". Juhime selle peale E. r. seltsi liikmete tähelepanemist. Päewakord on järgmine:

1. Minewakordse koosoleku protokolli kinnitamine.
2. Ajakirja asutamise küsimus.
3. Kesskooli kursused.
4. Näitemüük.
5. Mitmesugused läbirääkimised.

Nagu sellest näha, tulewad mitmed üleüldise tähtsusega asjad arutuse alla. Sellepärast on soowitaw, et liikmeid wõimalikult rohkel arwul kokku tuleks. Ärgu jäägu keegi ära.

Sealsamas on wõimalik enne koosolekut liikmeks astuda. Koosolek algab kell $\frac{1}{2}$9. Pool tundi enne seda wõetakse liikmemaksu wastu ja antakse liikmekaartisi wälja.

*

Tallinna 9. matmisekassa

walitsus teatab, et kassa peadirektor hra A. Ermann elab Suure Ameerika uul. nr. 8, k. 4, ja kirjatoimetaja J. Taft Alemanni uul. nr. 50, k. 2.

*

Takistus raudteel.

Balti raudteel peeti, nagu „Now. Wr." teatab, 30. aprillil sõiduring Ligowo ja Gorelowo raudteejaamade wahel ühe sõitja märguandmise peale kinni, sest et üks wagun liiga iseloadiliselt rappus. Wagun waadati põhjalikult läbi, ja et wiga ei leitud, siis sõideti jälle edasi.

*

Wäikewenelaste näiteseltskonna

poolt kanti eila Wene seltsimajas „Mustlase neiu Asa", Staritski kurblaulumäng mustlaste elust, ette.

Tükk kirjeldab rändawate mustlaste lõbusat laagrielu elawates wärwides: Küla lähedal metsas laagris olles saab aga noor mustlane Wassõl wäikewenelase Lopuhi ilusa tütre Galjaga tuttawaks ja hakkab teda palawalt armastama.

Kõigist oma endise armukese, palawawerelise mustlaseneiu Asa ja selle ema Gordolja palwetest ja ähwardustest hoolimata jätab Wassõl endise rändawa mustlase elu maha ja põgeneb laagrist, endist seltsilist ja armukest maha jättes.

Südantlõhestawat walu ja metsikut wiha, nagu see ainult palawawerelisele armukadedale ja mahajäetud mustlaseneiule omane on, kandis pr. Sarnitskaja Asa osas lauludes ette.

Wana Lopuh tahab aga oma tütart Galjat kellegile külapoisile mehele panna. Galja lükkab kõigest isa sundimisest hoolimata wastumeelsed kihlused tagasi. Selle juures tuleb ilmsiks, et ta mustlast Wassõli palawalt armastab ja ilma temata elada ei wõi. Tõsine asjaloo selgimine tuleb wanale Lopuhile ootamata. Wiimane peab seda enese kohta suureks teotuseks. Löök on nõnda põrutaw, et wanake rabanduse saab ja tütart ära wandudes hinge heidab.

Isa surmas oma õde süüdistades kihutawad Galja wennad õnnetu neiu isamajast minema, kes oma armsamaga, Wassõliga wäga kehwa, kuid siiski õnneliku elu elama hakkab.

Seda õnne ei kesta aga kauaks. Mustlased, kes wahepeal jälle küla lähedale laagrisse asunud, äratawad Wassõli põues igatsuse endise rändawa mustlaseelu järele niisuguse jõuga elule, et wiimane nendele enam wastu ei suuda panna, waid mustlaste laagrit waatama läheb, kus ta ka oma endise kallikese Asjaga kokku saab ja sellega endist armuühendust uuendab.

Pea ärkab aga kahtlemine ja kohusetunne, hirmus wõitlus ja otsustaw silmapilk, kus ta meeleheites ei tea kummale kallikspeetud neiule oma armastust kinkida. Mustlase neiu Asja, kes Wassõli kõigiti oma poole püüab meelitada, tõukab wiimase lõpuks enesest ära, nähes, et Wassõl ennast Galjast lõpulikult lahti kiskuda ei suuda. Lugu lõpeb sellega, et Wassõl hirmsas meeleheites Asjale noa rindu pistab ja ise nõrgameelseks jääb.

Terwe tüki läbi järgneb üks põrutaw sündmus teisele, kuna tüki traagilik lõpp kolme armastuse ohwriga päris kohutawat hingepõrutawat mõju awaldab, mida hea ettekandmine täiel mõedul äratada suudab.

Täna õhtul kantakse seal samas Staritski „Сорочинскій ярмарокъ" ette. Soowime, et kõik näitemängu armastajad tähendatud tükki waatama läheksiwad.

*

Waleraha.

„Tall. Anz." teatab, et tema toimetuse lauale seni ikka weel puuduwate kewade lillede asemel wale hõberubla toodud. Pealtnäha olewat waleraha täiesti õige rublalise moodi ja aastanumbriga 1899. Ainult kaalu järele olla ta kergem, kui õigus. Et niisugusi „rublasi" weel palju liikumas olla, siis olgu rahwas ettewaatlik.

*

Sekeldus rongidega Riia, Tartu ja Tallinna wahel.

Suwise sõiduplaani kohta Põhja-Lääne raudteedel wõtab nüüd ka „Heroldi" Riia kirjasaatja sõna. Sõiduplaani, mis meie lugejatel juba tuntud, omalt poolt weel kord kärebalt arwustades hüüab ta lõpuks: Sellekohaste kaebtuste peale seletatakse nüüd, et sõiduplaan ministeriumi poolt kinnitatud on ja seal enam midagi parata pole! See on wäga trööstiw. Mis ütleksiwad küll moskwalased, kui tulewikus Moskwa kiirrong nõnda kälma pannakse, et ta hommiku asemel alles peale lõunat kell 5 Peterburisse jõuab? Kes aega tarwitab, ehk kellel kannatust waja, see mingu näituseks Walka, kus wiis raudteeharu kokku jooksewad ja waadaku pealt, kuidas seal wakstal inimestest kub iseb, kes rongi ootama peawad. Riigiwolikogu oleks hästi teinud, kui ta paarituhat rubla määrals, et Londonist ehk Berlinist osaw raudteeametnik siia toodaks. Kelle käest siis õppida wõiks, kuidas sõiduplaanisi tehakse.

*

„Wilma" protsess.

Riia ringkonnakohus arutas, nagu Riia lehed teatawad, 29. aprillil kaebtust 16. mail 1906. a. hukkaläinud reisijatelaewa „Wilma" asjus. Kohtu all oliwad aurulaewaseltsi liige Alexander Augsburg, kapten Jaan Pihlak ja ekspeditor Martin Leimann. Kaebtuseakti sisu on lühidalt järgmine:

Augsburgi aurulaewaseltsi juhatus oli oma laewaehituse tehnikust M. Behrsini oma enese ehitusekojas aurulaewa „Wilma" kahekordse laega „Militan" kuju järele ehitanud. Behrsin ehitasgi laewa walmis ja „Wilma" wõeti tarwitusele. Peale kahe õnneliku sõidu Militawi ja Riia wahel läks laew järsku 16. mail ümber, kus juures 11 inimest surma saiwad, teiste seas sadamawalitsuse ametniku Makarowi abikaasa.

Uurimisel selgus, et „Wilmal" nõuu oli reisijate ja kaubaga Militawisse sõita. Ärasõidu eel panewad mõned inimesed tähele, et laewal liiga suur koorem peal on. Siseministes ruumides ulatas kaup peaaegu laeni, laewalae peal üle poole korstna. Kauba peale oliwad weel mööblid ja põletatud wiina pudelite kastid laotud. Hädaoht oli nii suur, et mitmed reisijad „Wilmaga" kaasa ei julgenud sõita. Kui kaptenile hädaohust teada anti, seletas ta, et tema wõimuses ei ole selle wastu midagi ette wõtta. Kui sellest sadamawalitsusele teatada taheti ja üks ametnik walitsuse poole teel oli, pööras „Wilma" küljeli ja läks põhja.

Ekspertide selgus uurimisel, et laew ainult 2800 puuda peale oleks tohtinud wõtta, kuna kaubasedelite järele „Wilmal" peale 2985 puuda peale oli pandud. Peale selle ei olnud kaup ühetasaselt ära mahutatud, nii et kergesti õnnetus wõis juhtuda. Laewa tasakaalu wõib ainult siis alal hoida, kui laewalaele ülepea kaupa ei panda. Eksperdid arwasiwad, et õnnetus liiga suurest koormast ja korratumast kauba ärajaotamisest tuli.

Õnnetus sündis kell 7 õhtul. Aurulaewaseltsi „Augsburgi" walitseja Alexander Augsburg oli kuni kella $6\frac{1}{2}$ sadamas laewa laadimisel olnud. Kapten oli ka hädaohtu tähele pannud ja ülemäärase kauba pealewõtmise wastu protesti awaldanud ja ei tahtnud sõita. Nagu tunnistajad ütlesiwad, ei sallinud aga Alexander Augsburg wasturääkimist ja ähwardas teenistusest lahti lasta.

Kaebtuse arutused tõiwad nii mõndagi tähelpanemise wäärilist nähtawale. Kaptenil ei olnud meremehe haridust, ta oli ilma diplomita ja enne laewa peal kassameistriks, alati oli seltsi aurulaewadega õnnetusi olnud. Herra Augsburgi kaitses adwokat mag. jur. Mintz, ka mõlematel teistel kaebtusealustel oliwad kaitsjad. Nõudmisi oli kahe isiku poolt üle 8000 rubla sisse antud, selle seas sadama inseneri Makarowi poolt, kelle abikaasa õnnetusel surma oli saanud, 5000 rbl. Teiste õnnetuseohwrite omaksed oliwad juba kokkuleppimise teel tasu saanud. Arutused algasiwad hommikul k. 10 ja lõppesiwad öösel k. 2.

Poolteisttunnilise nõuupidamise järel anti otsus teada: Alexander Augsburg ja ekspeditor Martin Leimann tunnistati süüdlasteks. Esimene mõisteti kolmeks kuuks wangi ja Leimann $1\frac{1}{2}$ kuuks aresti. Ka tuleb aurulaewaseltsil ja Leimanil insener Makarowile 5000 rubla wälja maksta. Pihlak mõisteti wabaks.

*

Weel „Pinkerdonidest".

Mõni päew tagasi tegime lühikese märkuse, missugust mõju „Pinkerdonid" ja „Holmes'id" meie noorte peale awaldawad. Wene lehed jutustawad lugusi, kus poisikesed mitmelaadilisi nuuskurite osasi on hakanud ajama.

Meie teame, et see märkus weel ühtegi ärimeest, kes niisuguse asjaga omale püüab äri teha, sellel teel tagasi ei kohuta. Tal on ehk weel õnneks, et neist asjadest juttu tehakse, sest ta arwab, et seega ka rahwa tähelepanemine tema „Pinkerdonide" peale juhitakse. Niisugune ärimees ütleb: „Kiida wõi laida minu ettewõtet, kuid ära waiki."

Tal on õigus, sest ta ei anna oma „Pinkerdonisi" ju mitte haritud inimeste jaoks wälja, waid ta tahab nende ribades lõikust pidada, kus kirjandusest arusaamine hoopis nõrk on, kus ilukirjanduslisi töösi mitte kunstilise lõbu pärast ei loeta, waid nendest äritawat põnewust otsitakse.

Ja just „Pinkerdonid" ja „Holmes'id" sunduwad noortel lugejatel närwid põnewusesse kiskuda.

Seal laotatakse juhtumine juhtumise järele ette, üks teisest ikka põnewam. Inimene pääseb hädaohust, aga sealsamas langeb ta weel hullemasse. Labasel, ilma põhjendamata kombel arutatakse keerulised salasõlmed lahti jne. Kõik see äratab põnewuse kõige kõrgema kraadini.

Muidugi on ka nõndanimetatud kriminal juttude hulgas kunstitöösi, millel kirjanduslisne wäärtus on. Olgu küll, et Conan Doyle salapolitsei jutud ehk mõne suure kirjaniku omade kõrwale ei suuda astuda, kuid siiski on nende loojal kirjanduse ajaloos tähtsas koht.

Kui meie „Holmes'id" on lihtsalt järele tehtud, lihtsalt mahakirjutatud juhtumiste jada, millel misgit sidet sees ei ole. Nad on tuntud hirmuromanide taolised taimed ja et neid nüüd ostetakse, siis wabritseritakse neid ka suurel hulgal walmis.

Igatahes on nende juttude lugemine wäga kahjulik. Ta kisub noored inimesed õppimise juurest ära, täidab nende mõtteid kõiksuguste segaste plaanidega, toorestab meelt ja waimlist kosutust ei saada nende lugemisel mitte kõigewähematgi.

Igatahes paneme siin lastewanematele südame peale, et nad lastele mõistlikul wiisil ära seletaksiwad, et niisuguste kirjatööde lugemine ei sünni, kaugeltgi mitte nüüd õppimise ajal. Kui noortel inimestel lugemise lust on, kui aega jatkub, siis peaksiwad wanemad ise selle eest hoolt kandma, et nad kõigesuguse tühja rämpsuga oma aega ei wiidaks, waid muretsetagu neile head lugemise wara.

Ju midagi head, waimukosutawat ka ikkagi leidub meie raamatuturult, ka ilukirjandusest.

Kui wanemad inimesed ise mõistlikul wiisil tähele panewad, missuguse lugemise waraga nooremad ennast toidawad, põlastades põnewad „Pinkerdonid" kõrwale tõrjuwad, külap nad siis isegi meie pisukeselt kirjanduse turult kaowad.

*

Surnukeha kohtulik lahtilõikamine.

Siin hiljuti ärasurnud riiginõuniku Brandti lese, Sofia Brandti, surnukeha wiidi Peterburi, et Wolkowi surnuaiale maha matta.

Sofia Brandt, umbes 90 aastat wana, elas waremalt Peterburis, kust tema wiimastel aastatel Tallinnasse oma tütre juurde elama asus. Peale tema surma liikusiwad Peterburis kuulujutud, et kadunu oma pärandajatele suure waranduse, ligi kaks miljoni rubla, järele jätnud. Nimelt Peterburis olewad majad ja 800,000 rubla raha.

Ema surm näitas tema pojale, Dr. S. E. Brandtile, kes alaliselt Peterburis elab, kahtlane olewat. Tema teatas oma arwamist, et ema surm kihwtitamise tagajärjel wõis sündida, prokurorile ja nõudis surnukeha kohtulikku lahtilõikamist. Selle tagajärjel wiidi surnukeha kabelist Obuhowi haigemaja surnukambri, kus ka üleslõikamine korda saadeti.

Kadunud Sofia Brandti teine poeg, Dr. E. R. Brandt, ei suuda sellest kuidagi aru saada, kust sarnased põhjendamata jutud on wõetud, et tema ema miljonilise waranduse järele on jätnud. Tema teades kannatas ema wiimastel aastatel Peterburis elades puudust ja sõitis sellepärast Tallinnasse tütre juurde elama.

Järeluurimised üleslõikamise kohta ei ole weel lõpetatud, kuid arwatakse, et kadunud Sofia Brandt südamerabanduse kätte suri.

Põhjalikud järeluurimised, mis selle asjasse selgust toowad, lõpewad mõne päewa pärast.

*

Wõru kirikuõpetajaks

on 28. aprillil õpetaja Martenson 120 healega 4 heale wastu walitud. Ka saksalased wõtsiwad sel korral walimistest osa.

*

Rahukohtust.

Nagu meile lahkelt poolt teatatakse, teotas J. Preismann potiseppa J. Ohat rahukohtuniku ees, mitte aga ümberpöördult. J. Oha palus asja protokolli wõtta ja selle tagajärjel mõistis ka 6. jaoskonna rahukohtunik J. Preismanni 3 kuuks wangi. Üleeilases lehes oli nimedega eksitus juhtunud.

F. Neil päiwil tuli 3. jaoskonna rahukohtuniku ees majaperemehe Habermanni asi arutamisele, kes 15. aprillil ühe koera, kes tema kallale kippunud, kiwiga maha löönud ja siis üle aia lähemasse rohuaeda wiskanud. Kohus mõistis Habermanni 3 rubla trahwi maksma ehk 1 päewaks aresti.

19. aprillil tuli Dwinski polgu ohwitser Onazewitsh õhtu kell 10 oma kodu, Riesenkampfi uulitsal, majasse nr. 22 ja leidis õuewärawa juba lukus olema. Kui kojanaine ust lahti tuli tegema, teotas ta ohwitseri. See asi tuli 30. aprillil 3. jaoskonna rahukohtuniku ees arutusele, kes kojanaise Anna Trumanni kaheks kuuks aresti mõistis.

*

F. Wargus. Öösel wastu 2. maid warastati Instituudi uulitsalt, Schmidti maja pesuköögist ligi saja rubla eest pesu ära. Ühe osa pesu oli waras naabri aeda jätnud, kust see järgmisel hommikul üles leiti.

F. Warguse tabamine. Eila õhtul wõttis pristaw Mülberg kellegi Mart Tiesmanni korteris läbiotsimise ette ja leidis sealt kotitäie mereheina, mis sollimaja õuest warastatud oli.

Eila wõttis sadamas linnawaht ühe töölise kinni, kui see parajasti ühe masina waskse osaga, mille warastanud oli, ära putkata tahtis. Masina osa hind oli 80 rubla.

—s. Warastatud asjad. Meid palutakse selle peale tähelpanemist juhtida, et 6. linnajao pristawi kantseleis 7 palitut ja 1 kasukas ja 7 täielikku ülikonda on, mis wargate käest ära wõetud. Õiged omanikud wõiwad igal ajal päewa jooksul sinna waatama minna.

Wastutaw toimetaja P. Grünfeldt.
Wäljaandja A. Pert.

Tänasel numbril on „Perekonnaleht" nr. 18. kaasas.

Maja
odawalt müüa, wäga heade tingimistega. Kiwimurru uul. nr. 20, k. 8.

Müüakse mõis,
1048 desjatini, 30 wersta Narwast. Soowitaw, et talupojad ostaksiwad, kes ise tööle hakkawad, 10 ehk 20 perekonda. Isiklikult wõib tulla: Narwa linnas, Lese uul. Nikolajewi maja nr. 158, küsida pr. Schröders.

Tuba
on wälja üürida Nömmel, Waldeki uul. nr. 19. Sealsamas on ka kohwi ja theed saada. 6436

Üksik meesterahwas
wõib korterit saada auusa perekonna juurde, mööblitega ehk ilma, W. Pärnu uul. nr. 19, kort. 18. 6451

Maja
on müüa Liiwalaia uul. nr. 27.

Kiwist töötuba,
wastu uulitsat, on ära üürida, passilik lukusepale ehk plekisepale. Sealsamas on wäike käsiwanker raudasjadega müüa. Järel küsida Slabotka uul. nr. 14, kort. 8. 6438

Hobune
on müüa Kopli uul. nr. 62.

Ostan wana waske
ja tina ja maksan kõige kõrgemat hinda, Wabriku uul. nr. 17-a, A. Elaude. 6440

Kummut
on müüa Liiwalaia uul. nr. 32, k. 11.

Juhtumise pärast,
linna sees, hästi sisseseatud habemeajamise-äri kohe müüa. Lähemat W. Roosenkrantsi uul. nr. 4, kort. 7, kell 8—9 hom. 6434

Soowitakse tööhobust
osta Liiwalaia uul. nr. 30, kojamehe juures. 6430

Hobune
on müüa Kasanski uul. nr. 4, kort. 3.

Ülemistemäel, Kiwimurru uul. nr. 18,
wäike maja,
lüpsjad kitsed ja talled on müüa.

Puhkpillid: bass,
klarnett ja mandoline on müüa Riesenkampfi uul. nr. 25, kort. 5.

Mööblid,
3 pruugitud tugewat woodit, 4 kummutit, lauad, klappidega ja ilma, Wiini toolid, wäike puhwetikapi, riidewarnad jne. Uue Kalamaja uul. nr. 19, tisleri töökojas. 6432

Müüakse
mitmesuguseid naisterahwa riideid, pesu, tekid, lohwrid ja kastid iga päew Söörensi uul. nr. 6, kort. 23.

Odawalt müüakse
pesurull,
uulitsa shlous ja tisleri-silt Wladimiri uul. nr. 7. Järel küsida koja mehe käest.

Suwine raudtee
ja laewade sõiduplaan on ilmunud. Hind 5 kop. Saada igast raamatukauplusest. Pealadu M. Antje trükikojas. [illegible]

Annan teada
auustatud ümberkaudsele rahwale ja tõistele tuttawatele, et olen pagari-äri awanud S. Tartu maant. nr. 21. Tarwitan ka poissi, kes pagari tööd mõistab. 6435

Palun tähele panna!
Soowitan suures wäljawalikus kõige uuemat moodi
suwekübaraid,
garneritud ja ilma, 1 rbl. peale kuni 20 rublani, lastele 30 kop. peale ja kallimaid; garneerimine 20 kop. Pestakse ja wormitakse wanad kübarad hästi odawalt. Palun waatama tulla. Moodikauplus S. Tartu maant. nr. 8, naisgümnasiumi wastas. Kõressar. 6440

Wäike maja
müüakse krundiga Keemia uul. nr. 8.

Ilma lasteta wäike perekond otsib linna lähedale 2 ehk 3 toaga
korterit.
Teatada kirjalikult Kuklasepa uul. nr. 2, Peterb. telegrafi agenturi J. T.

Soowitakse üksikut meesterahwast
kaasüüriliseks
Wiljandi uul. nr. 10, kort. 6. 6429

Puhta uulitsal, Balesna uul. nurke eemal, on päriskrundi peal
2 maja
kaubakohtadega odawalt müüa. Sissetulek 1000 rbl. aastas wälja, maks 2000 rbl. Teatust annab Malmi uul. majaomanik, nr. 6, K. 2. tras. 6406

Laia uul. nr. 6, on
korter
2 toaga ära anda. Küsida Kluge & Ströhmi kauplusest. 2 6389

Aiaplats
peenarde tarwis, 8 rbl. suwe pealt, on üürida Liiwalaia uul. nr. 32, kort. 1. 6390

Wäike maja
on müüa [illegible] uul. nr. 8.

Wäike pood
wähese kaubaga on ärareisimise pärast kohe ära anda Telliskiwi uul. nr. 25.

Sepikoda
on ära anda kõige riistadega ja ühes on prefs (Schtanz), suured käärid ja rihplate müüa Toom Waeslekooli uul. nr. 16, kort. 1. 6401

Kõrge ehitusekrunt
müüakse ühes kiwidega Prii uul., Lausmanni platsi wastas. Teatust saab 4. mail, kell 3—4 p. l. 6397

Päriskrunt,
Tondi uul. ääres, Andreana mõisa kõrwal, odawalt müüa. Küsida S. Roosenkrantsi uul nr. 8, kort. 1, p. 1. 2 6391

Ehitusekrunt
on odawalt müüa S. Nürnbergi uul. nr. 4, kort. 7. 6412

Pood
leiwaahjuga on ära anda Willandi uul. nr. 5. Sealsamas on tühjasi heeringa tündreid müüa. 6409

Hiiumaal, Isabella ja Lõuka mõisa maadest müüakse ja renditakse
maja kruntisi
ja suuremaid maatükkisi, ka metsa. Teatust saab iga päew Isabellas.

Odawalt müüa uus
wedrudega tööwanker,
sünnis kaupmehele ehk woorimehele, Keila westweski juures. J. Treier.

Müüakse
kerge wedruwanker ja kauba-kärru W. Brokusmägi nr. 4, kort. 6. 6399

2 head jalgratast
on müüa Pagari uul. nr. 4, trahteris. 6405

Meester. jalgratas
on müüa S. Tartu maant. nr. 35, kort. 9. 6414

Pruugitud lapsewanker
müüakse Allika uul. nr. 7, kort. 4.

Tööwanker
on müüa Tähe uul. nr. 4.

Ärareisimise pärast
müüakse odawalt 2 meesterahwa kasukat ja üsna uued jääkapi ja filter. Manesi Juul. nr. 9, Trachimowski korteris. 2 6423

Italia ja Hispania seltsi
munejad kanad
ja tore Hispania kukk on müüa Datshi uul. Narwa maant. otsas nr. 4, kort. 4. 6422

Üleilma kuulus Amerika
Nathus Pinkerton salapolitseinikkude kuningas,
ilmub laup., 3. mail, Maksab 10 kop. Edaspidi iga nädal uus jutt. Ettenägemata takistuste pärast jäi nädal hilisemaks. Saada igal pool. Ladud: Tartus, Jaikil, Pärnus, Toomi, Peterburis, Bloompuu raamatukaupl. ja wäljaandja juures Saiakangi all M. Rubin, Tallinnas.

Hei, silmad siia!
Teen kõiksugu uurmaakri tööd ime odawalt ja hästi ja ostan ka wanu uurisi ja maksan head hinda S. Pärnu maant. nr. 32, uurmaaker J. Welt. 6410

Juhtumisi müüa!
Wabriku hinna eest müüakse naisterahwa- ja lastesukad 20 kop. peale, herrade- ja lastesokid ja trikopesu, wäljamaa kaup.
Õed Böckler,
Pika uulitsal nr. 37.
Pesu-äri.

Soowitan omast töötoast
haua-aedasi
mitmesuguse mustriga, ristisi ja risti plaatisi odawate hindadega. Töö on korralik ja meeldiw. Uue uul. Prohsmäe nurgal. A. Kenapea. 6018

Sherlok Holmesi päewaraamatu VI. lugu,
Werine altar,
on ilmunud ja igast raamatukauplusest saada. 6413

Kuld laulatuse sõrmus on ära
kadunud
30. apr. õhtul waksali juurest üle Toompea minnes Maakri uul. Waewatasu eest palutakse ära anda Waksali promenad nr. 8, kort. 2.

Neiudele!
Tui pesa teeb tuiga laudile,
Lill asumas lille kõrwal wälja peal,
Eks mõtle ka neiukesed, teiegi sest,
Et ehitama peame kord pesakest.
4 noortmeest: R. Mõru 20 aast., A. Tige 19 a., M. Mahe 19 aast., K. Kibe 27 a. Adr.: Никольская ул. д. № 6, кв. 6. 6416

Saapaid, kingasid
igate wärwi nahast ja riidest, wäljamaalt ja oma meistrite tehtud. Mantskad, slipsud, wihmawarjud, reisu tšumadanid, sukad, sokid suures walikus odawa hinnaga soowitab
P. W. Riim,
Tallinnas Wiru uulitsal nr. 6.
6294

Kõige paremat
katusepappi ja lakktõrwa
soowitab Ed. Mäking, Rootsi katusepapi-wabrik Tallinnas, Pärnu maant. nr. 124.

Ainult minu juurest ostate kõige odawamalt Terrakotta ahjusi.

Tallinna ahjude ja ahjupottide tööstus.
Telliskopli uul. nr. 20.
Soowitab suures wäljawalikus oma toost kõiksuguseid moodsaid Terrakotta ahjusi, kaminaid, waabatud ja waapamata ahjupotta igas mustris. Peale selle on Riia Zelm ja Boemi wabrikust suur tagawara walgeid waabatud potta mitmes suuruses, Berliinist, Welteni juurest, kõige uuemad moodsad ahjud.
Kõiksugu pottsepa tööd wõtan oma peale linnas ja maal ja wastutan töö headuse eest.
Auupaklikult
P. Schultz, pottsepmeister.

Minu tööd on kuld ja hõbe auhindadega kroonitud.

Wõistlemata headusega
tautud wikatid 2 luige märgiga.
Proowitud rohunitja.
Täielik wastutus iga wikati eest. Kaupmeestele ainumüük Wenemaal
M. J. Gorbatschewi juures
4088 Tallinnas, wastu Uut turu nr. 1.
Wiljand kannab oma headusega kõigist teistest sellekohastest üle.

Grand Imperial Vio.

Wäljanäituse platsil.

Elawate, laulwate ja kõnelewate päewapiltide teater.

Ilusad, uued, selged ja heledad pildid.

Programm 25 nummert.

Suurepäralised, Tallinnas enne weel nägemata, külgetõmbawad uudised.

Kes huwitawat programmi näha soowib, see ärgu jäägu täna tulemata.

Täna, 3. mail, suur etendus. Hakatus kell 1/2 9 õhtu.

Homme, 4. mail, 2 suurt etendust. Hakatus 1/2 5 ja 1/2 9.

Päewasele etendusele wõib iga täiskaswanud ühe lapse hinnata kaasa wõtta ehk 2 last ühe piletiga. Esmaspäewal, 5. mail, uus programm.

Tähtjas.

Keiserlik Kõrgus Suurwürst Mihail Aleksandrowitsch ja kuninglik Majestet Rootsi kuningas 17. aprillil Tallinnas. Hiilgawad oma üleswõtted terweteft pidustusteft.

Hagenbecki elajateaed Hamburis. Aladin ja nõialamp Suur iluetendus. Olimpia mängud Athenis. Balti laewasti Suezi kanalis. Laul opereteft „Der Rastelbinder." j. n. e.

Platside hinnad: 1.25 kop., 1 rbl., 75 kop., 50 k. 35 kop. ja 20 kop. Koolitõpilased, lapsed ja alamwäelised maksawad poole hinda.

---

†

Raske haiguse järele lahkus siit ilmast 2. mail hommiku kell 5 meie armas wend

Theodor Saar.

Matmine pühapäewal 4. mail Kloostri kirikust Kaarli surnuaiale, peale Jumala teenistust.

Leinajad wend, õed ja õemees.

„Pandorini" seltsi saalis

(Pika uul. nr. 36).

Laupäewal, 10. mail s. a

Wiimane suur

pidu-õhtu

huwitawa eeskawa ja tantsuga.

Lähemat edaspidi.

Pidutoimekond.

Eesti muusikaselts „Pandorin."

Laupäewal, 3. mail s. a.

Pidu-õhtu

mitmekesise huwitawa eeskawaga.

Lõpuks tants,

mandolinede koori saatel. konfetti, lillesõda jne.

Hakatus punkt kell 9 õ.

Pilette hinnad: meesterahwad 50 kop. ja naisterahwad 35 kop.

307 1 Eestseisus.

Tallinna Eesti ew. noorte-meesteselts.

Wittenhofi uul. nr. 29.

Pühapäewal, 4. mail kell 1/2 8 õhtul.

Perekonna-õhtu.

Laulu, muusika ja kõnega.

Sisseastumise maks wõerastele meesterahwastele ühes heategewa margiga: 20 kop., lastele 10 kop.

Eestseisus.

Pühapäewal, 4. skp., kell 1/2 3 p. l. Tallinna Eesti lastekaswatamise seltsi

pea-koosolek

lasteaias, W. Arehna uul. nr. 11.

Päewakord:

1) Minewase koosoleku protokolli kinnitamine.
2) Seltsi eestseisuse aruanne.
3) Ühe eestseisuse liikme ja kahe kandidadi walimine.
4) Mitmesugused läbirääkimised.

Kui kell 1/2 3 nõutud arw liikmeid koos ei ole, siis peetakse põhjuskirja § 22 põhjal selsamal päewal kell 1/2 4 teine peakoosolek ära, kes igal juhtumisel otsusewõimuline on.

Pärast koosolekut kell 1/2 9 õht. sealsamas

Perekonna-õhtu

tantsuga.

Seltsiliikmetele ja nende perekondadele sissemineku hind priitahtlik. Palutakse liikmekaardid ette näidata. Uute liikmete wastuwõtmine.

Eest. rahwaharidusefeltsi

peakoosolek

on 6. mail, teisip. õhtu „Lootuse" saalis.

Päewakord:

1. Minewaaasta koosoleku protokolli kinnitamine.
2. Ajakirja asutamise küsimused.
3. Keskkooli kursused.
4. Nältemüük.
5. Mitmesugused läbirääkimised.

Hakatus kell 1/2 9 õhtul.

Liikmemaksu wõetakse pool tundi enne koosoleku algust koosoleku ruumides wastu.

2e 6398 **E. R. S. eestseisus.**

Tallinna jahutööliste ühisuse

pea-koosolek

on pühapäewal, 4. mail s. a., kell 10 hom., Uuel uul. nr. 24, ühisuse ruumides.

Päewakord: 1) Protokolli ettelugemine. 2) Kahe eestseisuse liikme walimine. 3) Ühisuse töötoa asutamine. 4) Kodukorra ettelugemine ja wastuwõtmine. 5) Matusekassa asjust. 6) Mitmesugused läbirääkimised. Enne ja pärast koosolekut wõetakse uusi liikmeid ja liikmemaksu wastu. 1 Eestseisus.

Tal. Eesti teatri „Estonia" näitlejate ringreis.

Direkt. **P. Pinna** ja **Th. Altermann.**
Näitej. **P. Pinna** ja **Th. Altermann.**

Rakweres. „Õõpiku" seltsi saalis teisip., 6. mail.

„Abielu pöörises."
Naljamäng 3-waatuses. Kurt Kraatz.

Kesknädalal, 7. mail.

„Seitsmeteistkümneaastased.
Kurbmäng 4-waatuses. Max Dreyer.

Tartus. „Wanemuise" saalis laupäewal, 10. mail.

„17-ne aastased."
Kurbmäng 4-waatuses. Max Dreyer.

Pühapäewal, 11. mail.

„Abielu pöörises."
Naljamäng 3-waatuses. Kurt Kraatz.

Walgas. „Läti seltsi" saalis teisipäewal, 13. mail.

„Prokuror Aleksander."
Kurbmäng 4-waatuses. Karl Schüler.

Kesknädalal, 14. mail.

„Abielu pöörises."
Naljamäng 3-waatuses. Kurt Kraatz.

Neljapäewal, 15. mail.

„17-ne aastased."
Kurbmäng 4-waatuses. Max Dreyer.

Riias. „Uue Läti teatri" saalis laupäewal, 17. mail.

„Prokuror Aleksander."
Kurbmäng 4-waatuses. Karl Schüler.

Pühapäewal, 18. mail.

„Abielu pöörises."
Naljamäng 3-waatuses. Kurt Kraatz.

Wõrus. „Kandle" seltsi saalis teisipäewal, 20. mail.

„Prokuror Aleksander."
Kurbmäng 4-waatuses. Karl Schüler.

Kesknädalal, 21. mail.

„Abielu pöörises."
Naljamäng 3-waatuses. Kurt Kraatz.

Pärnus. Eesti koolifeltsi saalis reedel 23. mail.

„17-ne aastased."
Kurbmäng 4-waatuses. Max Dreyer.

Laupäewal, 24. mail.

„Prokuror Aleksander."
Kurbmäng 4-waatuses. Karl Schüler.

Pühapäewal, 25. mail.

„Abielu pöörises."
Naljamäng 3-waatuses. Karl Kraatz.

Wiljandis. Eesti põllumeeste-seltsi saalis 27. mail.

„Abielu pöörises."
Naljamäng 3-waatuses. Kurt Kraatz.

Kesknädalal, 28. mail.

„17-ne aastased."
Kurbmäng 4-waatuses. Max Dreyer.

Paides. 29. mail.

„Prokuror Aleksander."
Kurbmäng 4-waatuses. Karl Schüler.

Kursus

kingsepa-töödes ka meesterahwastele. Teatan, et minu juures igal ajal kingsepa-tööd ära õppida wõib. Kursus kestab kolm nädalat ja maks õpetuse eest on 5 rbl. Opetus kasulik, töö wastupidaw ja lõwa. Riistad ja töö juures tarwitatawad riistad on minu poolt maksuta. Ülesandmist wõtan igal ajal wastu ja tööd wõib igal ajal algada, S. Arehna uul. nr. 23, pr. **A. Luik-Pühmann.** 31 2670

Annan õpetust

maalimises, joonistamises ja gipsitöödes (plastik); 9 tundi nädalas 6 rbl kuus, meeste- ja naisterahwastele. S. Arewjewi uul. nr. 23.

Joonistan näopiltisi ja teen suurendusi päewapildi järele.

Proua

A. Luik-Pühmann.

Saksa keele tundisi

antakse odawalt Õuna uul. nr. 10, fort. 3. 6392

Kõige uuemat

omakoetud willaste- ja poolwillaste-riiete läbitöötamist, toimetab kõige moodsamate masinate abil

A. Danzigeri Riia wärwikoda,

Kõige suurem ettewõte selles tööstuseharus Wenemaal.

Omakoetud willaste- ja poolwillaste-riiete läbitöötamine A. Danzigeri wärwikojas on sellepärast parem, et riie peale wärwimist ei määrdi. Wärw ei karda päikest. Wärwitud riiet wõib iga perenaine ise kodu pesta. Riie läheb appreturis pehmeks ja sitkeks ja saab ilusa läike.

Kõik riided dekateritakse ära, nii et nad wihmaplekkisi ei saa, sisse ei kisu ega käharaks ei lähe. Wastutakse täielikult, et sherimise juures riiet sisse ei käristata ega lõigata.

Willast lõnga, niisama ka lahtist willa wärwitakse nõnda, et see ei pleegi, igat karwa. Mitmesugused mustrid on igas abikontoris näha.

Et katsetegemiseks Tallinnas ja tema ümbruskonnas wõimalust anda, on 7. maini 1908. aast. hinnad tähtsalt alandatud, missugust head juhtumist igaühele tähele panna soowitan. 3kl 6000

Oma kauplus Tallinnas; Pika uul. nr. 6.

Adress postisaadetustele

A. Danziger, Färberei Riga.

Õpetus

minu 1-klassilises erakoolis, **Lokſal, Kunsalu kihelk.** algab 20. augustil. Wastu wõetakse ntihästi poiss- kui tütarlapsi (1 liiki ka ilma eelteadusseta). Lapsi saab keskkoolidesse sisseastumiseks ettewalmistatud. Opekeel on Wene keel. Suurt rõhku pannakse ka Saksa ja Prantsuse keele õppimise peale. Kostilapsed leiawad lahket wastuwõtmist. Kooliraha 10 rbl. pooles aastas. Adr.: Türil, ст. Аллешкюль. 71 Koolijuhatajanna O. Reisemann.

Wõtan naistehaig. põdejaid wastu ja annan sünnitajatele arstiabi

Dr. H. Leesment,

Wäike Karja uul. nr. 1, Pfaffi majas. Kõnetunnid kella 10—11 e. l. ja 4—5 p. l. 7ekl 5847

Elan nüüd

Suurel Tartu maant. Langebergi majas nr. 6. Wõtan kõiksugu haigeid, iseäranis naha- ja suguosade-haigeid (süfilis) wastu kella 9—11 e. l. 3—5 ja 7—9 p. l. ell

Dr. I. Israeliohn.

Poe (kaupmehe)

sell,

keskealine, kautsjoni wõimuline, otsib kohta koloniaal-, raua-, naba- ehk materjalkauplusesse. Oskab kolm kohalist keelt. Adr.: Оберпалень, до востребования „100." I 6312

Õpilapsed,

kes soowiwad õmblust ja juurdelõikust kleitide, pluusede ja lasteriiete peale õppida, wõiwad minu kõrgema walitsuse poolt kinnitatud kooli wastu wõetud saada. Diplomeeritud õpetajanna M. Rosenfeldt Harju uul. nr. 28, fort. 5. 6431

Tütarlapsed,

kes pesuõmblust ja juurdelõikust kõige uuemate moodide järele õppida soowiwad, wõiwad mõne tuuga wälja õpetatud saada, Manesi uul. nr. 4, fort. 13.

Tüdrukut

tarwitatakse, kes Wene keelt ja keeta oskab, Raua uul. nr. 4, fort. 1.

Tüdrukut

on tarwis maale. Küsida Litwaaia uul. nr. 49, fort. 3. pühap., kell 1.

16-a. Wene tütarlaps

palub kohta, oskab õmmelda, laste juurde ehk kaasareisimiseks. Adres: Laskmise uul. nr. 15, fort. 9.

Suilist, tüdrukut,

on tarwis, kes tööga tuttaw. Küsida Pika uul. nr. 30, fort. 15. laupäewal, kella 10—11 e. l. 6361

Teenija leiab kohta,

kes pesu peseb, Klesenkampfi uul. nr. 37. Järel küsida kojamehe käest.

Wiisakas õpipoiss

wõib selterfi wabrikus kohe kohta saada Tõnismäel nr. 18.

Osawad katelsepad

leiawad kohe teenistust. P. Strauss, Westerwalli uul. omas majas nr. 223. Narwas. 3 6418

Tüdrukuid on tarwis

kohe talutööle Kadakale, Ploompuu taluse, kuu ehk aasta kaubaga.

Naisterahwa kleidid,

pluused ja lasteriided õmmeldakse odawalt ja korralikult Suure Pärnu maant. nr. 61, fort. 4.

Omnibussi sõit

Kadrintali ja Kose wahel algab 4. maist peale. Ärasõit Kadrintalist esimest korda kell 10 hommiku.

16 tundi 80 kop.

Annan õpetust kõiges näputöös ja gipsitöös. Wõtan weel möllimist wastu kuni 10. maini. Malmi uul. nr. 3, fort. 3. 6450

Naisterahwa riiete

tehnungid ja lasteriiete juurdelõikust õpetatakse hommiku kella 9—1, 25 tundi. Opetus on kergesti arusaadaw, ka poeglastele, Tallinnas, Rataskaewu uul. nr. 16, fort. 5. A. Pertel.

Tubli köögitüdruk,

kes hästi keeta oskab, wõib teatada Harju uul. nr. 29. S. Schwarzi magasini. 6453

Müüjanna,

kes ka kübara garnerimist mõistab, tarwitatakse moodi- ja pudu-kauplusesse W. Tartu maant. nr. 8.

Otsitakse

wanaldast naisterahwast

3 aast. lapse juurde, soowitaw, kes wähe Saksa keelt räägib. Tulla peale lõunat, Lulsentali uul. nr. 24.

Wirk talje- ja kleidi-

õmbleja

wõib kohta leida Uue uul. nr. 13, fort. 2. 6436

Tarwitan

osawaid õmblejaid,

ka õpetatakse noori tütarlapsi juurdelõikamises ja õmblemises hästi wälja, Laia ja Pagari uul. nurgal nr. 3, fort. 3. Proua A. Kristin.

Rätsepatöö-tegijat

on tarwis meesterahwa tööde peale, Gonsiori uul. nr. 12, fort. 10.

Leiwategijat

on tarwis, kes suurt leibasi oskab teha, Härjapeasõe uul. nr. 22.

Saapapealsetegijat

tarwitatakse Gonsiori uul. nr. 20. 6.

Kässi juurde.

Ehituse tisleriti

tarwitatakse Baltiski maant. nr. 16.

Õpipoiss,

kes kingsepatööd tunneb, leiab kohta Narwa maant. nr. 45.

Poissi,

kes wähe Wene keelt mõistab, tarwitatakse Peterburi telegrafi agenturi telegrammist wiima, Kullasepa uul. nr. 2. 6433

Meesterahwa jalgratas

on müüa Karja wärawas Reismanni uurimagasinis. 6348

Korterit

soowitakse 6 ehk 7 rublalist linna lähedale. Adr. palutakse kirjalikult f. l. tal. „M. B." all ära anda

---

Kaupmeestele:

Broderist, 19, 25, 35 kop. tükk ja kallimad. **Spitsist,** 84, 1.68, 2.94 kop. 100 arshina eest ja kallimad.

Müümise tunnid: 9—11 enne l. ja 4—7 peale lõunat.

7? Pika uul. nr. 37.

Noor eesel

on odawalt müüa Wiruwärawa promenad, nr. 1, kojamehelt küsida. 2e

Kõige paremaid

jalgrattaid

— üksikuid osasi ja kõik, mis nende juurde tarwis, soowitab Tallinna apparadi ja armaturiwabrik kl

Joh. Behrens.

enne „Matadori" jalgrattawabrik Wene uul. nr. 29. Kõnetraat 77.

Müüakse

kuld naisterahwa uur kettidega, 2 kuld risti kettidega, brossid, sõrmused, kõrwarõngad, hõbe naisterahwa ja must uur, kuld meesterahwa uur kettidega, wana seltsi meesterahwa hõbe uurid kettidega, hõbe portmane, seinapeegel, saarepuu kammut puhwetiga, Wittenhofi uul. nr. 9, fort. 9, hoowi peal wäikses majas. 1

Wõtan

kõiksuguste meesterahwaste riiete peale tellimist wastu ja walmistan kõige uuemate moodide ja nõuete järele ülikondasi ja üleriideid. Iseäranis eestujulikult tehakse mustad kuued, frakid ja ülikonnad. Olen oma töökunsti Peterburis ja teistes suuremates linnades ja töö'odades täiendanud, sellepärast on mul selles töö, iga inimese soowi wõimalik korralikult täita ja wastutan kindlasti oma töö headuse eest. Hinnad on rahuloldawad. Palun tellimistega rutata. Auupaklikult

Leppikson,

Wana Posti uul. nr. 7, fort. 5, teisel korral. kl 5817

J. H. Wahtriku kirjatöödekontor,

mis juba 12 aastat Kullasepa uul. nr. 8. asub, töötab jälle endisi wiisi edasi ja on igal äripäewal kella 9—2 awatud. 91 6185

Suur wäljawalik jalutuskeppisi ja meest. suwekübaraid.

Kaubamaja

Leopold Biek,

21 Wiru uul. nr. 3. Tallinnas.

Kontsertaed Kadrintalis.

Pühapäewal, 4. mail s. a.

Kontsert kella 3—7 õhtul

Dwinski polgu muusikakoori poolt kapellmeistri hra **Grimmeri** juhatusel. Pileti hinnad: 15 kop., lapsed pril. **Lõunasöök igapäew saadetakse ka kodu**

Rataskaewu uul. Grove majas nr. 6.

Elektro-Biograph

K. Stephan.

Kõige uuem täiendatud kinematograf wärisemata piltidega.

Laupäewast, 3. maist kuni reedeni 9. maini.

Kõige uuem üleswõte. Automobilidega ümber maailma. Ärasõit Parisist.

New-Yorki jõudmine. **Kalapüük.** Suur pidustus Londonis. Reis läbi Palestina. Sepa kättemaksmine. Romeo lõksus. Ettekuulutaja. Esimest korda liuteel. **Etenduste algus nädala-päewadel** kell 5, 7 ja 9. Kiriku ja kroonu pühapäewadel kella 3 peale iga tunnis.

Platside hinnad: I. pl. 30 kop., II. pl. 20 kop. Lapsed ja koolilapsed maksawad pool hinda. Igal laupäewal uus programm.

Erakool tütarlastele

Wana-Posti uul. nr. 8, fort. 5.

See kool annab oma õppijatele lõpuliku keskmise hariduse ja walmistab kõrgema tütarlaste kooli ja gümnasiumi ette. Sisfekirjutamise ja wastuwõtmise eksamid igapäew maikuu läbi kella 3—4 p. l.

N. Plaesterer.

Keiser Nikolai I. gümnasium

Tallinnas.

Gümnasiumisse wastuwõtmise eksamid peetakse ära: Ettewalmistamise klassi 13. maist peale, I. II. ja III. klassi 12. maist peale, IV. kuni VIII. 15. maist peale kell 9 hommikul.

Direktor **Bukowitski.**

Kroonu õigustega tütarlaste

progümnasium

Wastuwõtmise eksamid I., II., III., ja IV. klassis algawad 15. mail s. a. Ettewalmistamise klassi (I. jaoskonda) sisseastumiseks eelteadmisi ei nõuta. Sissekirjutamine kooliruumides Maakri uul. nr. 28, kell 10—1 e. l.

6559 **J. Rahwing.**

Tallinna ekspresside artell

wõtab wastu kolimisi ja pakkimisi, toimetab ärasaatmisi raudtee ja laewadega, kannab klawerisi ja haigeid, mille tarwis üks hästi sisseseatud haigekorw on; poonib põrandaid jne. Kõik tellimised saawad auusasti ja korralikult täidetud. Pärast, tellijate täieliseks rahulolemiseks äratehtud ja wastutab iga töö eest. Artell ekspresside worm on: hall pluuse ja punane müts siniste äärega. Palutakse wormi ja kuntori adressi tähele panna. Harju uulitsal, nr. 4. Teslont majas. Telefon 437. 656

---

500 Ainult lühikest aega! 500

Juhtumise kaupa.

500

weetihedat meesterahwa suwemantlit ja ülikuube, wastupanewast riidest ja uuemates mustrites, kui ka meesterahwa **caped** Inglise **shewiotist** ja **lodenist** (weekindlad) müün enne kuulmata hinnaga. **Riguliste uul. nr. 18, üks trepp kõrges, fort. 4, Riguliste kiriku wastas.**

Ainult lühikest aega. 500 — Ainult lühikest aega. 500.

Weskikiwisi

walmistatakse praegu mitmesugusteft kõwadest mineralidest. Niisugused keemialised kunstkiwid ei tarwita ialgi teramaksraiumist, seisawad iseenesest alati koredad, töötawad wäga kergesti ja kuluwad ühesarnaselt ja wähe.

Häid kunstlisi weskikiwa wõib ainult headest materjalidest walmistada, sellepärast pole mitte ilma tähtsuseta enne nende kiwide walmistamist järele mõtelda, missugust materjali tarwitada ja kust seda tellida.

Mitme aasta hoolsa töötamise tõttu on meie töötoas walmistatud kunstlised weskikiwid laialdast tarwitamist ja lugupidamist leidnud (tellige lähemaid teateid meie kiwide ja materjalide üle); mõldride kiituse- ja hinnakirjad saadetakse Teile hinnata kodu.

Materjalid, mida meie omas töötoas tarwitame, saame paremate wäljamaa wabrikuteft, mille headus meil ammugi ära on proowitud, nõnda et meie ka materjalide headuse eest wastutada wõime. Seda tähele pannes, et Riia mere ääres ja wäljamaa ligidal on, siis on meil alati wõimalik kõige paremaid wäljamaa materjalist ladus tagawaraks hoida ja wõimalikult odawa hinnaga mõldridele müüa.

Iga järelepärimise peale saab lahkesti wastatud, meile saadetud kirjad wõiwad Eesti, Wene, Saksa, Läti, Poola ja Leedu keelsed olla.

Materjali ladu ja töötuba Nikolai ja Rüütli uul. nurgal. Kirjade adress: **A. E. Fuchs,** г. Рига, Лифл. губ. 5? 403

Leerilastele

soowitab wäga suures walikus kreem ja wärwilisi willaseid kleidiriideid juba 25 kop. küünar peale, niisama toredas wäljawalikus kretongisi ja teisa suweriideid, sitsirätikuid j. m. Suur tagawara üllikasi riideid ja meesterahwa trikood, kõik wärskelt saadud kaup. Suurendatud ladu õmblusmasinateft alandatud hinnad. Palun mitte enne mujalt osta, kui minu juurest hinnad järele kuulanud olete!

Auupaklikult 31 528

H. Kull — Paides.

Trükitud A. Pert'i trükikojas, Tallinnas.